

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 6. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 8. — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.

Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 190.

Računi pri pošt. čerk. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga číslo 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za tuzemstvo Din 40.—

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 6. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifi.

Razhod v Parizu

Neuspeh konference treh velesil v Parizu ni razočaral evropske javnosti. Saj je bila že uvertura polna rezkih in disharmoničnih tonov, da je bilo pač težko pričakovati zaključka z lepim harmoničnim akordom. Medtem ko sta še Eden in Laval sama pretresala načrt, kako bi se dal preprečiti vzhodni Afriki spopad, je prihajal iz Italije odmev vojaških koračnic in klicov, ki so izvenjevali v geslu: Na Addis Abebo! Pač težko torej, da bi se Italija v taki psihozi mogla zadovoljiti s kakimi delnimi koncesijami, s katerimi je hotela barantati konferenca v Parizu.

Tako je pokazal ta sestanek še enkrat ostro, naravnost nepremostljivo nasprotje med angleškim in italijanskim stališčem, ki ga je bilo treba predvsem na lep način spraviti v sklad, če je hotela konferenca vsaj deloma uspeti. Med Francijo in Anglijo ni bilo težko najti kompromisne formule. Obe sta se celo vdajali nadam, da bi ta formula utegnila s časom zadovoljiti tudi italijanske zahteve. Predstavljala je neke vrste gospodarski mandat nad Abesinijo, v katerem bi glavno besedo in vlogo imela Italija. Toda način, kako je pri tej ponudbi postopala italijanska delegacija, je pokazal, da v Rimu sploh niso imeli volje o problemu stvarno razpravljati. In kako so tam mislili o pariški konferenci, najbolje priča izjava nekega velikega fašističnega lista, ki pravi, da bo pariška konferenca zabeležena v zgodovini »kot sestanek pregorelih klepetulj«. Italiji pa ni šlo za besede, marveč za dejanja. Ko sta Laval in Eden zaprosila svojega italijanskega tovariša Aloisija, naj jima da konkreten odgovor na svoje predloge, se jima je ta potopil, da, žal, ni dobil še iz Rima nobenih podatkov. Ob tem pojasnilu je seveda postala iluzornost vsakih pogajanj jasna. Sicer pa je bila tudi ponudba Francije in Anglije malo površno formulirana, saj je bila zamišljena bolj kot vaba, ki naj bi pripravila Italijo do tega, da izstopi enkrat iz svoje rezerve. Toda v Rimu so še vedno ohranili svoj ledeni molk. Saj gre rimska taktika za tem, da dobi Italija od svojih zavezanih pristanek za vojaško zasedbo Abesinije. Dokler ti dve ne pristaneta na italijansko zahtevo, toliko časa tudi Mussolini ne bo povedal točno svojih zahtev, da si s tem ne veže rok. Italija je bila torej v Parizu samo fizično navzoča, politično je pa tam ni bilo. In ko je konferenca v Parizu še razpravljala o možnosti mirne rešitve v Afriki, so transporti vojaštva in materiala neprestano odhajali proti Eritreji.

Francije, posebno pa Anglije se je polastila po neuspehu v Parizu precejšnja nervoznost. V Londonu se napoveduje izreden sestanek parlamenta in položaj se primerja z onim julija 1914. »V Abesiniji,« pravijo Angleži, »danes ne gre le za Abesinijo.« V obeh zapadnih prestolnicah imajo namreč vtis, da bi bilo težko ohraniti mir, če izbruhnejo sovražnosti v vzhodni Afriki pri položaju, kakršen je danes v Evropi. Iredentistične in revanšne tendence vseh vrst bi dobile novega razmaha in kongres kominterne v Moskvi s svojimi temnimi napovedmi kaže, da bi tretja internacionala tako ugodno priliko takoj porabila, da v kalni vodi še enkrat poskusi urediti svoje sanje o svetovni revoluciji. Zlasti sumljiva pa sta nemško oprezovanje in molk. Sicer zavzema Nemčija ves čas tega spora prezevirano stališče, toda nieno okrepljeno zunanje politično akcijo je čutila na vseh koncih. Glavni pritisk je usmerjen na Avstrijo in klajpedsko ozemlje. Prvi neuspeh Italije v Abesiniji bi dal tretjemu rajhu pohudo, da poskuša realizirati svoje načrte. Hitlerjeva Nemčija samo čaka, kdaj bo počil prvi strel v abesinskih gorah.

Zaradi teh temnih izglede v Angliji še niso vrgli puške v koruzo in še vedno niso opustili vseh nad, da se prepreči vojna v Afriki. Anglija postaja še bolj zainteresirana na tem sporu, ki se je že davno spremenil iz italijansko-abesinskega v angleško-italijanski spor. Angleška diplomacija dela mrzlično na vseh poljih, da bi omogočila Italiji enostransko rešitev tega vprašanja, ki zadeva življenjske interese imperijske politike.

Politično se abesinski spor sedaj vrača iz Pariza v Zenevo. Toda tudi Društvo narodov se je doslej pokazalo ravno tako slabotno v reševanju abesinske afere, kakor velesile. Zato tudi od njega ni pričakovati posebne pomoči. Italija bo tam gotovo nastopala z isto taktiko, s katero je uspela v Parizu. To tem bolj, ker fašizem ni nikdar verjel v Društvo narodov. Zanešen od vizij in nacionalne ekspanzije in od idej o novem imperiju, je videl v Društvo narodov vedno le oviro za razvoj svoje Italije. Dovolj jasno so bile besede šefa italijanske vlade, s katerimi je »napovedal Evropi, da hoče imeti Italija Abesinijo, pa naj si bo z Zenevo,

RADIJSKA RAZSTAVA V BERLINU V OGNJU

Požar uničil del razstave — Eden mrtev, 26 ranjenih — Kratki stik ali zločinska roka — Škoda je zelo občutna — Najbolj so prizadete tvrdke Siemens, Telefunken in AEG

Berlin, 20. avgusta. d. Snoči okoli 20.30 je v IV. dvorani radijske razstave na Kaiserdammu izbruhnil ogenj, ki je takoj zavzel velik obseg. Vsi predmeti dvorane so postali žrtve požara, ki se je razširil tudi na sosednji del dvorane. Požar je povzročil silno paniko, ker je bilo v tem času zbranih v raznih prostorih razstave približno 30.000 ljudi. Plameni so švigali do 50 m visoko. K gašenju so švigali do 50 oddelki policije in gasilci, kakor tudi člani napadalnih in zaščitnih oddelkov, ki so predvsem poskrbeli, da so zadržali množice ljudstva in omogočili gašenje. Dvema pogumnima gasilcema se je posrečilo napeljati vodovodne cevi v restavracijo in na stolpu radijske oddajne postaje, kjer je tudi že pričelo goreti in kamor se je zateklo 10 ljudi. Gasilci so splezali po železni konstrukciji stolpa ter napeljali vodovodne cevi v prostore restavracije, ki so se vneli od plamenov razstave pod njo. Na ta način so obvarovali posetnike, ki so se v tem času nahajali na stolpu. Dve uri kasneje je bil požar lokaliziran. Škoda je precejšnja.

Davi ob treh je začelo kakih 200 delavcev preurejevati od požara uničen del radijske razstave, da bi jo mogli čimprej zopet otvoriti. Mnoge tvrdke so že montirale svoje aparate. Največ težkoč zadaje obnova restavracije, ki se je nahajala na radijskem stolpu v višini 50 m.

Žrtve nesreče

Neki delavec, ki je dobil ponoči nevarne rane, je davi podlegel. Število ranjencev znaša 26, med njimi je 10 gasilcev. Osebe, ki so bile v restavraciji na stolpu razstave, so odnesle le lažje opekline.

Prostori restorana so napol uničeni. Med drugimi oddelki je popolnoma uničena dvorana št. 4. Glavno škodo imajo nemške tvrdke Siemens, Telefunken in AEG. Precej škode trpi tudi državna pošto-brzojavna uprava.

Vzrok katastrofe je najbrže kratki stik, ki je moral nastati v razstavnem oddelku tvrdke Siemens.

Trdi se, da je rešeno veliko število posebno dragocenih aparatov, ki so bi-

li razstavljeni na razstavi za radiofonijo, med temi tudi aparat za televizijo. Med prebivalstvom kroži glas, da so požar zanetili zločinci.

Goebbels na pozorišču požara

Minister za propagando dr. Goebbels je v spremstvu pokrajinskega voditelja nacionalno socialistične stranke, državnega svetnika Gerlicherja in upravnika berlinske policije grofa Helderfa okoli 22. ure prišel na stolp razstave, da bi si od onod ogledal gasilska dela. Nato je z upravnikom policije in drugimi prisotnimi višjimi uradniki in voditelji stranke razpravljal o ukrepih, da se odstranijo po ognju uničeni objekti in da se razstava nadaljuje. Razstavo bodo po vsej priliki zaprli za občinstvo samo za danes, jutri zjutraj jo bodo pa spet odprli.

Berlin, 20. avgusta. AA. DNB poroča: Na radijski razstavi je odstranjena vsaka nadaljna nevarnost. Popolnoma je uničena instalacija stare nemške emisijske postaje, prav tako tudi in-

stalacije dveh emisijskih postaj za televizijo.

Še ena katastrofa

Berlin, 20. avgusta. b. Po večeršnjem katastrofalnem požaru na radio razstavi je nemško prestolnico danes zadela druga huda nesreča. Ob 12.15 se je v dolžini 50 m porušil predor nove podzemne železnice, ki jo gradijo skozi sredo mesta na Göringovi cesti, nedaleč od Brandenburških vrat. Na kraj nesreče so takoj prihiteli gasilci, ki so začeli odkopavati zemljo in se jim je po dolgem prizadevanju posrečilo rešiti štiri delavce. 14 delavcev še pogrešajo. Vzrok nesreče še ni pojasnjen in je bila uvedena stroga preiskava.

Obenem z zemljo in z že zgrajeno konstrukcijo se je porušil tudi velik žerjav. Zaradi ogromnega obsega porušenih gradenj je vsa konstrukcija uničena.

Berlin, 20. avgusta. AA. DNB poroča: Dela pri odstranjevanju ruševin predora na bulvaru Hermannia Göringa vzlic požarovalnosti pionirjev zelo počasi napredujejo in to spričo velikih tehniških težkoč. Vse do 16. ure še niso mogli zbrati zanesljivih podatkov o številu morebitnih žrtv. Pri klicanju delavcev so ugotovili, da jih manjka 14 ali 15. A tudi ta podatek ni točen, ker ne vedo, ali so poklicali vse delavce, ki od večera delajo v predoru. Ni izključeno, da bi se število pogrešanih moglo še povečati za par delavcev, ki so šele večerj prišli na delo in jih še nimajo zabeleženih v seznamu.

Vojna v Afriki neizbežna

Italija odklanja odgovornost za neuspeh pariških pogajanj — Vse kaže, da tudi nadaljnja diplomatska posredovanja ne bodo uspela

Pariz, 20. avgusta. k. Glavni delegat Italije na pariški konferenci Aloisi je snoči pred svojim odhodom iz Pariza sprejel zastopnike tiska in jim podal naslednjo izjavo:

Razširile so se vesti, da ni Italija na pariški konferenci postavila nobenih predlogov. To ni točno. Tako Angleži kakor Francozi in Italijani so predložili več predlogov, glede katerih pa se niso mogli sporazumeti. Komunikacije, ki je bil objavljen prekinitvi konference, omenja, da se bodo razgovori nadaljevali po diplomatski poti. More se pričakovati, da bi bilo mogoče najti ureditev celotnega spora, vendar pa sem

osebno zelo skeptičen glede rezultatov, ki naj bi se dosegli v sedanjem trenutku, ko se je brez uspeha končala konferenca, ki je onemogočila neposreden stik med zastopniki odgovornih treh držav.

Povem lahko, da na konferenci ni bilo govora o kakem sporu med Italijo in Anglijo. Z Edenom sem se razgovarjal zelo prišerno in sva se tudi prijeteljsko poslovila.

Italijanske namere napram Abesiniji je jasno obelodil že predsednik Mussolini ministru Edenu, ko se je mudil v Rimu. Tudi francoska vlada je bila o njih obveščena. V ostalem sem jih jaz na konferenci povedil.

Glavni namen Italije je, da si zagotovi varnost svojih kolonij.

Spoznameli smo se s Francijo in Anglijo o skupni politiki v Evropi. Odločili smo se nadaljevati to politiko in sodelovati, da je konferenca v Parizu nikakor ne more izpremeniti.

Italija mora v Evropi dovrešiti enako naloge kakor Francija in Anglija. Za našo varnost v Evropi nismo v skrbeh. Da pa bi lahko izvršili svoje naloge v Evropi, nismo ničesar drugega, kakor da ostanemo varni tudi naše kolonije. V poslednjih 50 letih smo sklenili z Abesinijo razne pogodbe. Nobena izmed njih se ni izpolnjevala.

Na vprašanje nekega novinarja o nadaljnjih vojaških operacijah v Afriki je Aloisi izjavil, da te nikakor ne morejo vplivati na italijansko politiko v Evropi. Na vprašanje, ali se bo italijanska delegacija udeležila zasedanja sveta Društva narodov brez Zeneve ali proti Zenevi. Deževna doba se v Abesiniji približuje koncu, obenem pa postajajo tudi govori v Italiji čimdalje bojevitější. V Beneventu je govoril Mussolini pred ukrcavajočimi se četami fašistične milice, da je prišel za Italijo oni veliki trenutek, ko mora nastopiti kot velesila. Italijanska vojska bo marširala, ker italijanska mladina ima pogum.

Po zlomu pariške konference morda res niso teoretično izčrpana vsa sredstva za preprečitev vojne v Abesinijo, vendar pa je Italija dokazala, da neče polovičnih ukrepov, da ni zadovoljna z gospodarskimi koncesijami in z delnimi teritorialnimi čistostmi, da odklanja sistem kapitulacije, da neče kakršnekoli delitve z drugimi. To so pa vse zahteve, ki jih ni mogoče doseči za zeleno mizo.

dov, ki se prične 4. septembra, je Aloisi odvrnil da si

Italija pridružuje tozadevno odločitev. Italija ne namerava zapustiti Zeneve, jasno pa je, da bo morala oditi, če jo postavijo pred vrata.

Načelno smo torej za sodelovanje Društva narodov. Naša končna odločitev bo odvisna od razvoja dogodkov. Nas ne veže nikakva obveznost, ker se 3. avgusta nismo izjavili za drugo resolucijo sveta Društva narodov.

Glede nadaljnega zasedanja italijansko-abesinske arbitražne komisije in tozadevne italijanskega stališča je Aloisi poudaril, da se bosta italijanska delegata, kadarkoli se bo pojavil v komisiji spor, zavzela za svojo tezo pri petem nevtralnem članu komisije, dokler pa takega spora ne bo, ni potrebno, da bi se vrhovni sodnik sploh imenoval. Imenovanje grškega poslanika v Parizu Politisa za petega nevtralnega člana komisije Italija ne nasprotuje.

Na vprašanje o italijanski juridiki tezi, je Aloisi dejal: Po protokolih iz l. 1894 o razdelitvi Abesinije na interese sfere držav, ki imajo v njeni sosesčini svoje kolonije, je bila priznana tudi Italiji interesna sfera.

Pogodba iz leta 1906 določa v svojem 4. členu, da mora Abesinija ostati integralna enotna država, ne pove pa ničesar o njeni politični neodvisnosti.

S pogodbo iz l. 1928. sta si obe državi zagotovili trajen mir, toda nobena izmed teh pogodb se ni izpolnila.

Ob zaključku so novinarji Aloisija še vprašali, ali je po njegovem mnenju mogoče najti še kako osnovo za pogajanja v svrhu mimske likvidacije vzhodno-afriške afere, Aloisi je odgovoril:

Ne vem za nobeno.

Mala antanta zahteva pojasnila

London, 20. avgusta. AA. Reuterjev urad poroča iz Pariza: Angleški minister Eden je imel pred svojim odhodom iz Pariza dolg razgovor s češkoslovanskim poslanikom v Parizu Osuskim Ta stik v sedanjem trenutku z Malo antanto, ki je iskrena zagovornica Društva narodov, je zbudil v mednarodnih krogih posebno zanimanje.

Pariz, 20. avgusta. AA. Doznava se, da je češkoslovanski poslanik Osuski na sestanku z angleškim ministrom Edenom zahteval informacije v imenu držav Male antante o razgovorih v Parizu. Države Male antante so aktivni člani Društva narodov in so zaradi tega pri ureditvi italijansko-abesinskega spora posebno prizadete.

Italijanska polemika z Angleži

Rim, 20. avgusta. AA. Agencija Stefani poroča: »Giornale d'Italia« razpravlja o negativnem izidu pariške konference in pravi, da se je moral pričakovati. Pri tej priliki list odgovarja »Timesu«, »Daily Telegraphu« in »News Chronicle« in pravi:

»Times« očita Italiji, da je kriva neuspeha konference v Parizu. Italija ni zahtevala niti predlagala, naj skličejo to konferenco, pač pa je izjavila, da je pripravljena vzeti angleške predloge na znanje, smatrajoč, da bodo resni in vredni podrobne razprave.

Anglija pred odločitvijo

V četrtek bo zaradi poloma abesinske konference v Parizu važna seja britanske vlade

London, 20. avgusta. w. Vlada bo imela v četrtek važno sejo, ki bo najbrže trajala ves dan. Ministrski predsednik Baldwin, ki bo prisel jutri v London, se je odločil za sklicanje seje ministrskega sveta takoj, ko ga je obvestil državni podtajnik Vansittart o poteku pariške konference.

Uradni krogi izjavljajo, da je netočna informacija, po kateri je britanski poslanik v Rimu sporočil italijanski vladi, da misli poslati Anglijo, če bi Italija napadla Abesinijo, svoje čete v okolico jezera Cana.

O današnji konferenci med Hoarom in Edenom se doznava, da sta govorila v glavnem o potrebi nadaljevanja britansko-francoskih razgovorov, ki se bodo nadaljevali v atmosferi popolnega prijateljskega sodelovanja, vendar pa pred sestankom sveta DN ni pričakovati nikakega končnega sklepa. »Daily Mail« izraža upanje, da se bo angleška vlada po proučitvi poročila mini-

stra Edena popolnoma desinteresirala v italijansko-abesinskem sporu in da bo ustavila vse nadaljnje poizkuse za njegovo mirno rešitev. List smatra, da ogroža Velika Britanija s svojimi neuspešnimi diplomatskimi pobudami samo ugled. Prepričan je, da bodo sovražnosti že prihodnji teden izbruhnile. Velika Britanija naj ostane hladnokrvna na strani v sporu, v katerem njeni življenjski interesi niso prizadeti. Pomiriti se pač moramo z neprijetnim dejstvom, da ne razpolagamo z zadostnimi vojaškimi silami, da bi mogli svoje grožnje izvesti.

Podobno, čeprav ne tako odločno, piše tudi današnji »Morningpost«, ki pravi med drugim, da bi Velika Britanija s svojim predlogom o sankcijah proti Italiji v Zenevi ne dosegla drugega, kakor da bi si za dolgo dobo let nakopala sovraštvo vsega italijanskega naroda.

Notranje težkoče Rumunije

Pred razčiščenjem odnošajev med Tatarescom in voditeljem liberalne stranke Bratianom

Bukarešta, 20. avgusta. d. V prihodnjih dneh bo bržkone prišlo do končnega razčiščenja v notranjem političnem položaju, kakor tudi do odločitve o nadaljnjih usodi vlade. Ministrski predsednik Tatarescu je imel zadnje dni več razgovorov z voditeljem liberalne stranke Dinom Bratianom, kateremu je obrazložil posledice morebitne vladne krize za vso državo. Tatarescu je med drugim poudaril, da bi odstop ali pa preosnova vlade mogla vzbuditi vtis, kakor da bi se to zgodilo pod vplivom zadnjih dogodkov, zlasti pa zaradi odstopa guvernerja Narodne banke oziroma zaradi odkritja goljufij z devizami. Kljub vsem notranjim političnim težkočam pa je vlada povsem v položaju, da nadaljuje svoje posle. V to svrhu pa ji je potrebna pomoč celotne liberalne stranke. Ministrski predsednik je zahteval glede na vse to, naj se dokaže z javno objavo neomajna solidarnost vlade in liberalne stranke.

Kakor govore v Bukarešti, bo bržkone Bratianu ugodil tej zahtevi vlade, kar pa še ne pomeni, da bi morda izpremenil svoje stališče glede na razna druga važna vprašanja. Vodja liberalne stranke se izreka slej ko prej proti podaljšanju obsednega stanja ter cenzure, ki se morata obnoviti 4. septembra, ter odklanja tudi imenovanje novega guvernerja Narodne banke iz krogov, ki ne simpatizirajo z njegovo stranko. Končno se je izrekel Bratianu tudi proti nameravani ustavni reformi. Da bi se uredila ta nesoglasja z vlado, se bo te dni sestal glavni odbor liberalne stranke. Sestel se bo tudi finančni in gospodarski odbor vlade, da prouči uspeh zadnjih pogajanj v inozemstvu na finančnem in gospodarsko-političnem področju. Upajo na obeh straneh, da bo v vseh teh zadevah prišlo do soglasja.

Porast vojne industrije

Zeneva, 20. avgusta. š. Mesečno poročilo Društva narodov o industrijskih proizvodnjah v prvih šestih mesecih tekočega leta je zelo zanimivo, ker dokazuje, da je narasla skoro v vseh evropskih državah. Najbolj se je povešala industrijska proizvodnja v Italiji in Nemčiji. Nazadovale je samo v Franciji in na Nizozemskem. V krog Društva narodov dobro vedo, zakaj je v posameznih državah narasla industrijska proizvodnja, zlasti v posameznih panogah, predvsem v Italiji in Nemčiji. Gre za vojno industrijo in one industrijske panoge, ki proizvajajo potrebščine zanj. V Nemčiji je porasla tudi gradbeno delavnost zaradi velikih javnih del.

Bombni atentat v Barceloni

Barcelona, 20. avgusta. AA. V tramvajski razmeti sta eksplodirali dve veliki bombi. Posledice se je porušilo. Človeških žrtv ni bilo. Kaže, da gre za zločin pristašev nekakega španjolskega kralja.

Beckov poset na Finskem

Finska noče služiti nevarnim poljsko-nemškimi načrtom

Praga, 18. avgusta.

Prizadevanje poljskega zunanega ministra polkovnika Becka, da pridobi baltske obrobne države za svojo koncepcijo proti vzhodnemu paktu, se je lani končalo z očitnim neuspehom. Finska, Estija in Latvija niso pokazale prav nikakega razumevanja za nemško-poljsko politiko ob bregovih Baltika, še manj je seveda, bila za tako politiko navdušena Litva, ki čuti pritisk obeh premočnih sosedov in ki jo trajno vznemirjajo bolj ali manj razločni glasovi o zamenjavi koridorja za klajpedsko ozemlje. Spomladi pa je finski minister Hackzell podal izjavo, da Finska odločno odklanja pristop k vzhodnemu paktu. V Varšavi so smatrali, da je treba navezati nove politične razgovore na temelju tako mnogo obetajoče izjave in polkovnik Beck se je potrudil osebno v finksko prestolnico, da poskusi, kaj bi se dalo izbiti iz sedanjega položaja. Nemški listi z zadostnim poročajo, da je poljskega ministra nesla preko morja ladja »Cieszyn«, s čimer da so Poljaki ponovno podčrtali svoje nepremostljivo nasprotstvo do Českoslovaške, ki je udeležena v vzhodnem paktu in s katero imajo v Varšavi še neporavnane tescinske račune. Ta radost v nemškem taboru bi morala Poljakom le nekoliko odpreti oči, da je vse njihovo dejanje in nehanje zadnjih dveh let velika podpora načrtom Nemčije, ki so naperjeni proti Poljski vsaj toliko, kolikor proti Českoslovaški.

Kakor pa vse kaže, polkovnik Beck ni imel sreče v Helsinkah in je njegovo potovanje imelo res edino ta pomen, da je vrnil poset finkskemu zunanjemu ministru. Res se je tudi pri tej priliki poudarilo, da Finska nima nikakega interesa za vzhodni pakt, toda ogromna je razlika v nagibih, ki vodita Finsko in Poljsko pri oceni te za vzhodno in srednjo Evropo važne meddržavne pogodbe. Poljska noče pristopiti k novi zvezi, ker hoče izkoristiti ugodno vmesno pozicijo med Rusijo in Nemčijo, ki sta danes razdvojeni na smrt. Za sedaj mislijo v Varšavi, da se smejo zanašati na nemške obljube in da bodo za vsako morebitno izgubo na zapadu obilno oškodovani na račun ruskega ozemlja. V koliko je ta račun točen, se bo pokazalo, preden poteče še ostalih osem let nemško-poljskega premirja. Finska pa takih dalekosežnih ambicij nima, dasi tudi njej Nemci vedno kažejo na sovjetsko Karelino in si finski nacionalisti iskreno žele tega plena.

V Helsinkah so namreč mnenja, da njihova politika ne kaže na vzhod, pa tudi ne na jug v opasno Baltiko morje, kjer se Nemčija in Poljska molče toda

z nagonom vseh sil borita za premoč. Finci so polkovniku Becku jasno povedali, da teže na zahod, ker smatrajo, da po prirodnem zemljepisnem položaju in zgodovinskem razvoju spadajo v okvir Fenoskandije, t. j. v občestvo s Skandinavci. Z Rusijo so oni že v pravilnih odnosih, ker imajo z njo varnostno pogodbo. Le zato da odklanjajo pristop k vzhodnemu paktu, ker bi slednji prej poslabšal, kakor okreplil medsebojno jamstvo varnosti. Predvsem pa se Finska boji, da bi bila zapletena v kak baltski spor, od katerega bi ne imela nobene koristi, pač pa le bremena. Ta finski odgovor je v svojem bistvu in v svojih razlogih do pičice enak odgovoru, ki ga je Poljska pred letom dni dobila od Švedske na slično vprašanje. Tudi v Stockholmu so dejali Poljakom, da imajo v Baltiku samo gospodarske interese, političnih obveznosti pa da se bodo branili, kolikor se bo le dalo. Fenoskandinski sever se je tedaj popolnoma desinteziral na političnih problemih, ki bi se izcimili na Baltiku ali morda na bližnjem evropskem vzhodu.

Tako imamo sedaj na severu nevarni, pacifistični blok skandinavski in finski, obrobne države od Litve preko Latvije do Estije pa so odločno za vzhodni pakt, ker so spoznale, da jim od Rusije preti mnogo manj opasnosti, nego od Poljske in Nemčije, ki komaj čakata prilike, da bi izpremenili sedanje državne meje sebi v korist. Na vsak način je helsinski poset razbil eno izmed največjih iluzij, za katere so si prizadevali Poljaki in bi od nje imela Nemčija največ koristi.

Spraviti Finsko v sovražni tabor, bi pomenilo, zagotoviti si najlepše izhodišče za napad na Leningrad in na zapadno Rusijo. Ako bi napadalcu na tem mestu dosegli kak znanjši uspeh, bi obrobne države padle kakor zrelo jabolko v naročje Nemcem in Poljakom, obenem pa bi se lahko začela znana Rosenbergova delitev Ukrajine. Nemci imajo lepe spomine na Finsko, ko je tik pred koncem vojne uskočil k njim bivši carski general Mannerheim in pomagal s svojimi ruskimi četami izgnati boljševike iz dežel tisoč jezer. Tedaj so se bili Nemci trdno vgnzdili na Finskem in le njihov poraz v svetovni vojni jih je odnesel s finskih bregov. Ni dvoma, da si v Berlinu žele nazaj onih časov, vedoč kako silna pozicija proti Rusiji bi bila Finska, ako bi se dala pridobiti za nesamotno pustolovščino. Poset polkovnika Becka je prinesel popolno jasnost v vprašanje vzhodnega pakta: Na Baltskem morju ni države, ki bi bila pripravljena služiti nevarnim poljsko-nemškimi načrtom.

Ex programa Radikal-ske zajednice

Nova politična stranka »Jugoslovenska radikalna zajednica«, ki predstavlja združitev treh bivših konservativnih strank v naši državi — Narodne radikalne, Slovenske ljudske in Jugoslovenske stranke — v enotno stranko, je bila prijavljena notranjemu ministru v ponedeljek dopoldne. Prijavo so predložili notranjemu ministru g. dr. Korošcu univ. prof. dr. Jovan Radončič v Beogradu, dr. M. Behmen, odvetnik iz Sarajeva in Radomir Spasović, predsednik Združenja pekov kraljevine Jugoslavije, podpisali pa so jo med drugimi: od bivše radikalne stranke Aca Stanojevič, dr. Mila Stojadinović, Miša Trifunović, Krsta Miletić, dr. Momčilo Ninčić; od bivše SLS dr. Anton Korošec, dr. Fran Kulovec, dr. Marko Natlačen, dr. Miha Krek; od bivše Jug. muslimanske stranke dr. Mehmed Spaho, dr. Behmen, dr. Hrasnica. V smislu zakona je g. minister takoj izročil predlagateljem potrdilo o izročitvi prijave in je pričakoval, da bo stranka po izpolnitvi vseh zakonskih pogojev v kratkem potrjena.

Včeraj smo priobčili glavne določbe iz programa in pravil nove stranke, danes objavljamo še nekatere podrobnosti:

Stranka je za ustavno in parlamentarno ureditev države v demokratskem duhu, za narodno predstavništvo, svobodno izvoljeno, s polno zakonodajno oblastjo, za splošno, enako, neposredno in tajno volilno pravico, svobodo tiska, svobodo zborovanj, dogovorov in združevanj, osebno in premoženjsko varnost, načelo samouprave. Pravica zakonodajne iniciative narodnega predstavništva, neodvisnost sodnikov, kontrola državnih izdatkov in drugih političnih jamstev morajo biti zavarovane.

Vojška kot narodna obramba je narodna ustanova, ki se mora pripravljati in razvijati za obrambo domovine. Z ozirom na posebni razvoj v naši državi mora biti naša vojna sila složna in dobro opremljena, navdihnjena z narodnimi ideali in biti pripravljena, čuvati celovitost in neodvisnost države.

Stranka bo delala na tem, da se utrdi sloga med Srbi, Hrvati in Slovenci, kakor tudi jugoslovenski odnos ozir. jugoslovenska skupnost kot sinteza vseh pozitivnih lastnosti in ustvarjalnih sil vseh delov jugoslovenskega naroda. Telesnemu razvoju mladine se mora posvetiti vsesplošno pozornost.

V verskem pogledu bo stranka zastopala načelo spoštovanja svobode ve-

roizpovedi in se bo trudila, da se izvede razumna razmejitev med cerkvijo in državo v soglasju s priznanimi veroizpovedmi in s spoštovanjem državne suverenitete.

V gospodarskem pogledu je stranka za znižanje vseh pristojbin in dajatev, ki močnejše zadevajo materialno slabšeje državljane, za razumno varčevanje in znižanje vseh državnih izdatkov, popolnejše pobiranje davčnih dohodkov, zavarovanje izvoza naših pridelkov pri sklepanju trgovinskih pogodb, cenejšje kredite poljedelcem in olajšanje načina razdolžitve, podpiranje zadrugništva, domače industrije, obrti in trgovine.

V pogledu sodstva zastopa stranka načelo neodvisnosti sodnikov in njihove stalnosti.

Stranka je za neodvisnost in integriteto države, za čim tesnejše vezi z našimi zavezniki in prijatelji ter dobre odnose z drugimi državami.

Predsednik vlade na Bledu

Bled, 20. avgusta. AA. Danes je prisel na Bled predsednik ministrskega sveta in zunanji minister dr. Milan Stojadinović v spremstvu svojega šefa kabineta Dragana Protića.

Popoldne je odšel v Bohinj, kjer je Nj. Vis. knezu-namestniku podal običajni referat.

Šahovski turnir

Ljubljana, 20. avgusta.

Danes dopoldne se je pričelo III. kolo finala. Škotska partija Savič — Preinfalk je po obojestransko precizno igrani otvoritvi dozorala do izenačene pozicije in sta se nasprotnika sporazumela za kmeta. Imel je že dobljeno končnico, ni pa nadaljeval najbolje, dočim je Vidmar vlekla boljše poteze in silil remis. Šiška je v damskem gambitu proti Sikošku žrtvoval figuro. Sikošek žrtve ni sprejel in je bila partija prekinjena v poziciji, kjer ima Šiška kmeta več. Indijska partija Matvejev — C. Vidmar je bila prekinjena v nejasni poziciji.

Popoldne so se nadaljevale prekinjene partije. Preinfalk in Matvejev sta se sporazumela za remis C. Vidmar, ki je imel že ob prekinitvi premoč kmeta, je v nadaljevanju osvojil še dva in zmagal. M. Vidmar, ki je sicer mojster v končnicah, ni nadaljeval najbolje in je Sikošku uspešno, da svojo pozicijo popravi. Partija je bila ponovno prekinjena, vendar ima Sikošek sigurne izgleda za remis.

Stanje po III. kolu: inč. Prek in Preinfalk 11. Matvejev 9 in pol (1), M. Vidmar 9(2), Savič 8(1), Sikošek 7 in pol (2), C. Vidmar 7 in pol (1), Šiška 6(1).

Jutri se srečajo v IV. kolu Sikošek — Matvejev, inč. Prek — Šiška, C. Vidmar — Savič in Preinfalk — M. Vidmar.

Beležke

Komplicacije

Beograjski »Narod«, neodvisno glasilo, ki pa je vendar blizu »Združeni opoziciji«, presoja prijavo za ustanovitev radikalne zajednice takole: »Okolnost, da so skupine, ki tvorijo zajednico na vladi in da je v njih rokah usoda novega zakona, pa so kljub temu prijavile ustanovitev nove stranke po starem zakonu, je izzvala razna tumačenja v političnih krogih. To bo v vsakem primeru izzvalo zaostreite položaje, kajti vse kaže, da vladne stranke samo organizirajo red, kakršnega so prevzele od g. Jevtića po njegovem padcu.

Opozicija je bila rezervirana proti zajednici, dokler je slednja stala na stališču, da je njen mandat prehodnega pomena in da bo izvedla potrebne reforme političnih zakonov. V zadnjem času pa kaže ta vlada z omejenim mandatom težnjo, da se vstali kot delovna vlada, ki bi z Jevtićev skupščino izvedla reforme in tako prejudicirala sedanji red. Iz teh teženj bi se rodila cela vrsta komplikacij, ki bi imele lahko nezaželjene posledice.

Zemljoradniki o trojni zajednici

Vodja zemljoradnikov g. Jovan Jovanović je dal pred dnevi izjavo uredniku »Hrvatskega lista«, iz katere posnemamo naslednje odstavke: »S prihodom dr. Stojadinovića na vlado se je položaj res nekoliko popravil. S tem je napravljen prvi korak k normalnim prilikam v državi. Pod normalnim življenjem razumem seveda politično svobodo«. V tem pogledu je imela vlada dr. Stojadinovića določene naloge, toda kar je doslej napravila, se mi zdi da vodi vse prepočas k normalizaciji političnega življenja.

Ustanovitev trojne zajednice bo nedvomno razjasnila položaj. Tri konservativne stranke so se združile, da kot enotna stranka nastopijo v našem političnem življenju. Uspeh pa je vprašanje časa, ki bo pokazal, kako bo ta stranka izvajala svoj program. Dasi je sestavljena iz konservativnih življenj, ima vendar napreden program, kakršni morajo biti pač vsi programi, ki jih zahteva sedanji čas.

Hrvatsko glasilo radikalne zajednice

V Zagrebu je pričel izhajati tednik »Zajednica«, s podnaslovom »Radikalni organ«. Novi list se v posebni izjavi proglašja kot glasilo onih ljudi, ki se smatrajo za pristaje bodoče Jugoslovenske radikalne zajednice, ker so preje bili pristaji radikalne stranke, ki sedaj pristopa v novo politično organizacijo.

V uvodniku zatrjuje »Zajednica«, da je nova stranka »JRZ« garancija polne demokracije. Radikalna stranka se sedaj razširi z JMO in SLS ter na ta način postaja sinonim enotnega pogleda na reševanje naših gospodarskih in nacionalnih vprašanj. Vsi skupaj v veliki stranki, dajoč s tem vzgled, kako je s samozatajevanjem treba ubrati pot do dobrot vseh — to je bil cilj radikalov, ki so ga sedaj sprejeli tudi muslimani in Slovenci. Ta svetli vzgled naj služi za primer tudi drugim bivšim strankarjem. V demokratski državi ne more nositi odgovornosti za delo vlade stranka, ki za seboj nima odobrenja absolutne večine naroda. Treba je definitivno končati s koalicijskim sistemom v našem političnem življenju.

V drugem članku dokazuje »Zajednica«, da so radikalne vrste v savski banovini ostale nedotaknjene. Zlasti kmetje se ne običajno zanimajo za novo stranko, ki sme računati na velik pritok hrvatskega seljaštva.

V tretjem članku razpravlja »Zajednica« o hrvatskem vprašanju ter pravi, da so se Hrvati leta 1919. spomnili, da se niso še dovolj nahrvatili. Trebalo bi jih bilo pustiti, pa bi kmalu postali Jugoslovenci, kakor so Srbi to postali leta 1918. V ostalem morajo biti Hrvati najprej dobri Hrvati, da bodo postali dobri Jugoslovenci.

»Zajednica« tudi pojasnjuje zakaj radikalni sedaj niso priredili še nobenega zbora. Njim ni potrebno, da sklicujejo pompozne zbere in da kličejo ljudi skupaj. Oni so že »na okupu«. Njih nikdo ni razgaljal, pa sedaj tudi ni potrebno, da se ponovno zbirajo. Prirejanje zborov in govorni manj podučenih govornikov bi mogli zaneesti samo zmešnjavo v že itak disciplinirane vrste. To ve vsak radikal in zsradi tega mimo čaka, kaj bodo ukrenili njegovi voditelji. Kar oni storijo to bo dobro.

Pod naslovom »Zašto smo Jugoslovenci?« navaja »Zajednica« govor g. dr. Natlačen, češ da ta govor najbolj pojasnjuje, kako nova radikalna stranka gleda na jugoslovenstvo. Ostali del lista je izpolnjen s samimi zgodbicami o Nikoli Pašiću.

Priznati moramo, da je cela številka glasila novih radikalov poučna in interesantna.

Glas o novem volilnem zakonu

Vodja enega dela srbijanskih socialistov dr. Živko Topalović je imel v Beogradu dobro posećeno predavanje o novem volilnem zakonu. Poudarjal je, da je edina dobra stran sedanjega zakona ta, da je postavljen na temeljnem načelu državne liste, ki omogoča velike politične grupacije. Ureditve naših prilik je mogoče samo z velikimi političnimi strankami, kjer ostanje v ozadju vse ozke verske in plemenske posebnosti posameznih pokrajin ter prihaja do veljave težnja po rešitvi državnih problemov. Vsak večinski sistem redno falsificira narodno voljo, razbija stranke in odpira vrata malenkostnim krajevnim težnjam. Glavne zahteve pri vsakem dobrem volilnem zakonu je prave, ki ne dopušča, da bi šel v izgubo niti en sam glas. Sreški večinski sistem bi v naši državi služil samo plemenskim in verskim skupinam in bi bil v škodo velikim strankam, ker bi močno znižal njihov ideološki nivo.

Žalostni dogodki v Rogatici v Bosni

Ob nezgodi sarajevskega civilnega letala je prišlo do krvavega spopada med orožniki in nahujskano množico — Dva mrtva, 19 ranjenih

Beograd, 20. avgusta. V ponedeljek 19. t. m. je bilo cerkveno zborovanje pri proslavljanju cerkve v Rogatici, ki se ga je udeležila velika množica ljudi. Ob 15.30 je priletelo iz Sarajeva letalo tamkajšnjega aerokluba, da bi metalo propagandne letake. Ker je nizko letelo, se je zadelo ob električno žico in blizu cerkve tresčilo na zemljo. Pri padcu se je nevarno ranil pilot Janković in so ga odpeljali z avtomobilom v sarajevsko bolnico, opazovalec pa je ostal nepoškodovan.

Pri tej priliki je priteklo iz mesta 10 muslimanov in odhitelo na kraj letalske nesreče. Ker pa držijo pot do tega kraja čez cerkveno zemljišče, kjer je bila zbrana velika množica prebivalstva pravoslavne vere so nekateri udeleženci zborovanja protestirali, da muslimani hodijo tod, kjer so je njihove žene in otroci, ter so zahtevali, naj takoj odejdo. Musliman Ejup Čaušević se ni hotel takoj odzvati temu pozivu in ga je neki kmet napadel. To je dalo povoda za splošen preten. Orožniki so skušali ljudi pomiriti, toda razjarjena množica jih je začela obdelovati s kamenjem in pritisniti nanje. Da jih prestrašijo, so orožniki ustrelili nekaj strelcev v zrak, vendar pa to ni pomagalo, ter so jih še bolj obmetavali s kamenjem. Pri tem je bilo od kamenja ranjenih pet orožnikov, med njimi

poveljnik orožniške postaje v glavo in roke. Zato so orožniki po predpisih svoje službe uporabili strelno orožje. Vzlic temu se pa množica, ki jo je hujskalo par pijanih ljudi, ni hotela umakniti, temveč je krenila v mesto Rogatico in tam s kamenjem napadla in poškodovala okoli 20 hiš, po večini muslimanskih in nekaj pravoslavnih, med njimi tudi stanovanje pravoslavnega prote Kosirića.

Orožništvo je hitro razgnalo to množico in napravilo red in mir. V pretepu, ki je nastal in pri uporabi orožja s strani orožnikov, sta našla smrt Dragoje Fušulj, delavec iz Duba, srez Rogatica, star 24 let, in Radomir Bojat delavec iz Stare gore, istega sresa, star 17 let. Nevamo ranjenih je pet oseb, ki so jih spravili v banovinsko bolnico v Rogatici, lahko ranjenih pa 19, ki so se vrnili po zdravniškem pregledu v domačo oskrbo.

Na kraj incidenta so takoj odšli, da prouče vzroke teh dogodkov in doženejo, koga zadene krivda, odposlanec notranjega ministarstva dr. Franjo Gorišić, generalni inspektor notranje uprave, odposlanec orožniškega poveljstva, referent za inspektorске zadeve pri drinskem orožniškem polku Anton Zulić, orožniški podpolkovnik, in odposlanec banske uprave drinske banovine Milan Popović, banski svetnik.

Mariborski proces

(Glej tudi poročilo na tretji strani)

Maribor, 20. avgusta.

Popoldanska razprava je trajala od 15. do 18. ure, naka je bila prekinjena in se nadaljuje v sredo ob pol 9.

Čim je bil prečitani zapisnik, je pričel predsednik senata dr. Lenart zasliševati obtožene. Najprej je bil zaslišan Ivan Markući. Na vsa stavljen vprašanja je odgovarjal stvarno in kratko. Opaziti je bilo, da je v 10. letih, ki jih je predsedal za zidovi mariborske kaznilnice, mnogo pretrpel. Točno je opisal dogodke, kakor so se odigrali v noči na soboto pred kritičnim torkom. Nalagali so na voz svinje in se drugo jutro odpeljali v Maribor. Pri naganju sta mu pomagala hlapec Koren in delavec Zlatko Babič, zraven je bila tudi njegova žena Ana. Brata Jožefa in Mihaela Zemljiča takrat ni bilo zraven. Tudi Jožef Markući in Miha Zemljič sta ponovno in točno opisala, kje sta se mudila kritične noči.

Kaj pravijo priče

Prvi je bil zaslišan kot priča 31-letni Fran Mures od Sv. Trojice v Slov. goricah. Izpovedal je, da se je mudil v kritičnem času, ko so našli v Benediškem zidu neznanega umorjenca. V Gradcu. Nekega dne je tam srečal gospoda, ki je govoril slovenski in ga povabil v Slovenske gorice. Na njegovi roki je opazil prav takšen prstan, kakršnega so našli pri umorjencu. Ko mu ga je predsednik pokazal, je odgovoril, da je popolnoma isti. Tudi je priča Mures izpovedal, da ga je neznanec vprašal po Markućevih. Na vprašanje zagovornika, zakaj

tega ni povedal že leta 1921, je Mures izjavil, da je takrat na to pozabil.

Priča Martin Babič je opisal Ivana Markućja kot pošlegnega posestnika, ki je silno rad kupčeval. Povedal je, da se brata Ivan in Jože Markući nista najbolje razumela. Alojzija Kovačičeva, ki jo pozna vsa tamkajšnja okolica, po njegovi izjavi ni kaj prida. O Petru Tomažiču je izjavila, da je Ljubljav človek.

Zanimivo je bilo zaslišanje glavne priče Stefana Gečka, kovača iz Spodnjih Zevjavcev. On je vztrajal pri svojih prvotnih izpovedih, toda zašel je očitno v protislovja. Maršičeva se ne spominja več. Priča Peter Tomažič je izpovedal, kar je slišal od Gečka.

Sledilo je čitanje zapisnika o rekonstrukciji zločina in zaslišanju glavne priče Gečka na Plojevem posestvu, nato pa je bila prečitana še izjava strokovnjaka, vremenslovec prof. Čadeža. Končno je bil prečitana še spis, v katerem se ugotavlja, da je Geček zašel v protislovja, ki so zelo oslabil njegove trditve. Za tem so bili zaslišani kot priče Ignac Loškar, Anton Milnarič, Anton Majcenč in Janez Vrbnjak. Vsi so zelo omajali izpovedi Stefana Gečka. Druga glavna obremenjena priča, 68-letni mizar Fran Rola, brat Alojzija Kovačičeve, je izpovedal neugodno za Jožefa Markućja, priči Franc Krmek in Franc Vogrinec pa sta izpodbijala njegove navedbe.

Končno je bila zaslišana še tretja in glavna obremenjena priča 59-letna Liza Kovačičeva, ki jo je predsednik dr. Lenart, ponovno opozoril na svetost prisege. Kovačičeva je vztrajala pri vseh svojih trditvah.

Gospodar s Kamna na zadnji poti

Novo mesto, 20. avgusta.

Smrt nestorja slovenskih politikov g. Frana Šukljeta, je globoko odjeknila v srcih vsega dolenskega ljudstva. Oba dneva, ko je ležal na mrtvaškem odru, so ljudje prihajali v trumah v dvorec na Kamnu. Prekrasni venci so obdajali krsto, zlasti so vzbujali pozornost divni spleti cvetja, ki so jih poklonili: kr. banska uprava, ban dr. Puc, bela Ljubljana, Novo mesto, dolenski železničarji. Da bo ostal na zaslužnega pokojnika čim trajnejši spomin, je pokojniku pred pogrebom posnel mrt. kamno domači kipar Azman Preden je danes nastopila ura poslednjega slovesa, so se zgrinjale proti dvorcu na Kamnu množice ljudstva. Z vlaki so dopoldne in popoldne prispeli številni prijatelji in spoštovalci, mnogo se jih je pripeljalo tudi z avtomobili. Špalir pogrebcev se je zgostil ob obeh straneh ceste od dvorca do pokopališča. Veliko pozornost je vzbudil prihod številne duhovščine. Ljubljanski škof dr. Rožman je prišel v spremstvu stiškega opata Kastelica in novomeškega prošta Čerina.

Po žalnem obredu so zapeli novomeški pevci pod vodstvom Venceslava Škebeta žalostinko. Takoj nato se je razvil mogočen žalni spreved, kakršnega pač le redko vidimo na deželi. Za svojci so se razvrstili številni zastopniki. Ban dr. Puc, ki je zastopal notranjega ministra dr. Korošca, je šel v spremstvu banskega načelnika g. Vončina, bivšega novomeškega glavarja, ljubljanski podžupan g. Jarc je z občinskimi svetnikom dr. Fetičhom zastopal Ljubljano, nato so šli predstavniki Novega mesta: župan Pavčič, sreski načelnik Anton Krawček, komandant orožniške čete major Boneti, poslanci dr. Režek, Župančič, dr. Lovrenčič, vseučiliški profesorji dr. Kelemen, dr. Rebek in dr. Polc, iz Kamnika je prispel deželosodni svetnik v pokoj dr. Polc, Zbornico za TOI je zastopal predsednik Ivan Jelačin. Še posebej številna je bila udeležba vidnejših politikov iz vrst bivše SLS, prišli so tudi tovariši iz nekdanjega deželnega zbora, župani občin iz prostrane novomeške okolice. Od oddalje-

nejših občin sta poslali večjo deputacijo Metlika in Višnja gorja. Nadvse častno pa je seveda bilo zastopano Novo mesto, vsi uradi, vsa društva, vse korporacije.

Na pokopališču je pričakovalo žalni spreved številno občinstvo. V pokopališki kapeli in ob grobu so po molitvah zapeli pevci. Nato je izrekel mrtve-mu pokojniku toplo zahvalo poslanec dr. Režek v imenu dolenske metropole in vseh Dolencev, prof. Jarc se je poslovil v imenu pokojnikovih sodelavcev v deželnem zboru, obenem je prinesel žalne pozdrave Ljubljane. Slednjič je izpogovoril poslanec dr. Lovrenčič v imenu sindakata slovenskih lokalnih železnice. Po govorih so se premnogi oddolžili spoštovanju do pokojnika s tem, da so vrgli prst na njegovo krsto. Vsa žalna svečanost je zapustila v udeležencih močan vtis.

Veliki italijanski manevri ob Brennerju

Rim, 20. avgusta. k. Prihodnji teden se prično v severni Italiji in zlasti v Poadižu velike vojaške vojne vaje, pri katerih bo sodelovalo 500.000 vojakov. Pri vojnih vajah bodo sodelovali tudi vsi člani vlade in vrhovnih ustanov fašistične stranke. Pri vajah v Poadižu bodo preizkušili novo motorizirano divizijo. Vaj se bo udeležil tudi ministrski predsednik Mussolini. Na Brennerju se prično vojaške vaje že v nedeljo 25. t. m.

Obsojeni vrtnarji

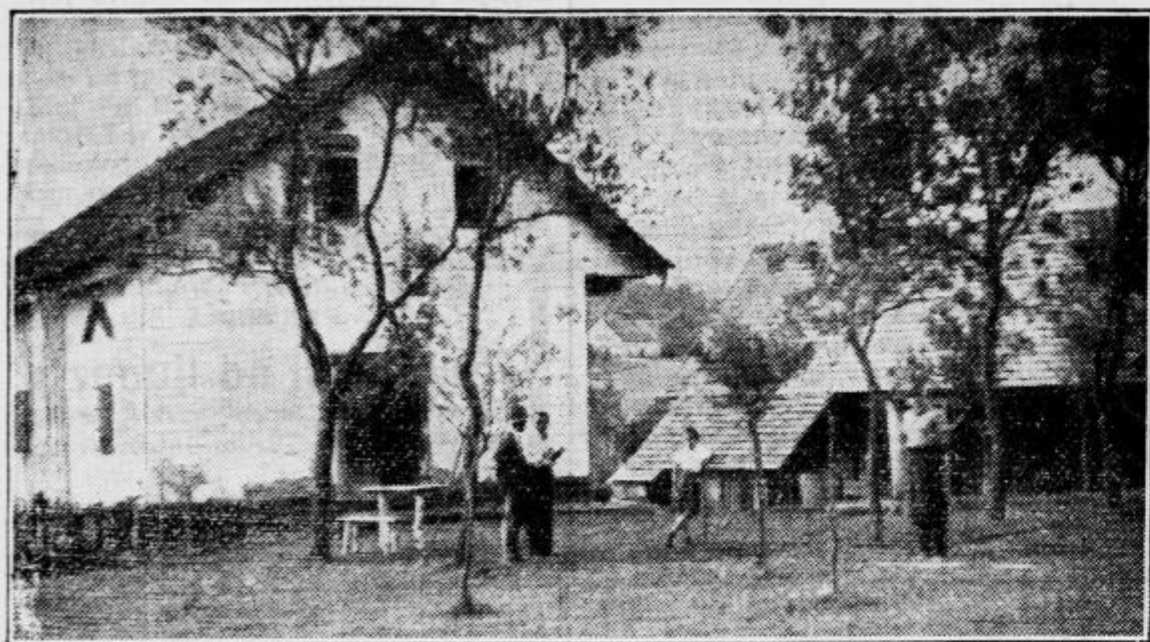
Maribor, 20. avgusta. Danes je bil na sodišču epilog znane pobune na Glavnem trgu proti bolgarskim vrtnarjem. Sodnik dr. Kežar je razglasil sledečo obsodo: na denarno kazen 100 180 Din se obsodijo Leopold Plečko, Vladi mir Bonč, Alojzij Gruber, Stanko Kranjc, Josip Walner in Martin Lorber, na denarno kazen 120 Din pa Anton Mandl, vsi pogojno za dobo treh let. Ostali so bili oproščeni.

Vremenska napoved

Novosadska vremenska napoved za sredo: Jasno, temperatura nespremenjena.

15 let v ječi — nedolžni ali krivi?

Ob veliki pozornosti javnosti je potekel prvi dan obnovljene razprave proti bratoma Markucijema in Mihi Zemljiču

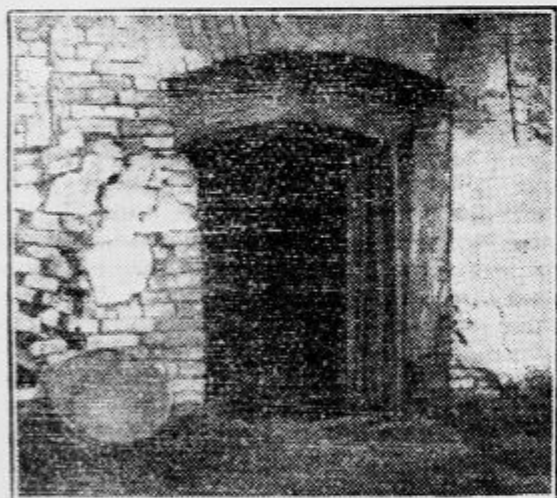

Markucijeva hiša

Maribor, 20. avgusta.

Prišel je slednjič dan velike sodbe o skrivnostni zadevi, eni najbolj zamotanih, kar jih pozna naša kriminalna zgodovina. V mariborski porotni dvorani je veliki senat obravnaval danes tragedijo, ki je uničila dva kmečka doma in raztepla ljudi na vse strani. V Benediškem gozdu v Slovenskih gorah so pred 15 leti našli neznanega umorjenca, — danes je bilo treba odločno rešiti vprašanje, kdo ga je umoril. V teh 15 letih je Markucijeva domaćija prešla v druge roke. Posedstvo Mihi Zemljiča je prišlo na boben, Zemljičevi otroci so se raztepli po svetu, uboga Zemljička pa životari neke v Franciji. Silni so bili udarci usode, a žalavo jih je prenašal in preživel stari Markuci, oče Jožefa in Ivana Markucija. Ze pred tremi leti je naložil deželni križ na svoje rame.

Ponovno smo včeraj kratko poročali o ozadju dogodka, ki so ga danes ponovno razpravljali sodniki. V dobi bohotnega tihotapstva je bil storjen skrivnostni umor. Dne 7. septembra 1920 so našli neznanega moškega umorjenega v Benediškem gozdu. V februarju 1921 so bili potem Ivan in Jože Markuci ter Zemljič na ovadbo nekega krošnjarja aretirani. Zaradi otežkočenih poizvedb so jih izpustili, a so jih spet zaprli, nakar so bili obsojeni na smrt in slednjič pomiloščeni na dosmrtno ječo. Vendar se je zgostil nov dokazni material, zaradi katerega je mariborsko okrajno sodišče lani 18. septembra odločilo, da se obnovi kazenski postopek.

Markucijeva klet, v kateri naj bi obtoženci ubili svojo žrtev

Zakaj obnova postopanja? Zbrano gradivo je pokazalo preizkvalnim organom povsem novo smer. Nekatere priče so prekalice prvotne izpovedbe. Letos 28. marca so na kraju zločina ob luninem svitu rekonstruirali zločin. Sodna komisija se je ob tej priliki preverila, da je nemogoče z vso gotovostjo razločiti in opazovati, kaj se dogaja na dvorišču Markucijevih, posebno pa, da ni mogoče spoznati oseb na dvorišču in tudi ne predmeta, ki ga nosijo. Vse to navaja obtožnica v preglednih obriših. Navzlic temu pa vztraja državno tožilstvo pri obtožbi, ter smatra, da je nemogoče izvršiti zanesljiv ogled dandanes pri popolnoma izpremenjenih razmerah, v drugačnih okoliščinah, kakršne so bile ob času zločina. Državni tožilec se zlasti opira na dejstvo, da glavna priča Stefan Geček vztraja vsevdilj pri svojih trditvah in da ni nikakih dokazov, ki bi ovrgli istinitost njegovega pričevanja. Možno je sicer, da je v teku let kako podrobnost pozabil, toda bistvo njegovih navedb je isto.

Glavne obremenilne priče so Liza Kovačičeva, Stefan Geček, Ana Šrolova in Franc Rola. Liza Kovačičeva izpoveduje, kakor navaja obtožnica:

— Ana Zemljičeva mi je pripovedovala, da sta Ivan Markuci in Mihael Zemljič odšla 3. septembra 1920 po trgovca, za katerega je Zemljič nakupoval slive in druge pridelke. S tem trgovcem sta prišla 5. septembra 1920 k Ivanu Markuciju, kjer so potem ponoči popivali. Okoli polnoči na 6. septembra je prišel k Ani Miha Zemljič in jo je vabil na vožnjo v Maribor. Preden jo je prišel vabiti, je Ana videla, da so nekaj vozili na Benediški vrh.

Ana Šrolova zatrjuje, da je kritičnega dne prišel Ivan Markuci na polje in je omenil, da imajo doma nekega gosпода, ki šteje denar.

Zelo obremenilna je izpoved priče Franca Role, ki pravi:

— Jože Markuci je tiste čase mnogo popival in zapravljval. Nekega večera, ko sem bil pri njem, mi je pripovedoval, kako je bil umor izvršen. Tudi je,

da so »tistega človeka umorili ti prokleti Baškovi« to se pravi: Ivan in Ana Markuci ter Mihael Zemljič, ki so doma iz Bačkove. Ko si je oni neznanec v kleti natakali pijačo in se pripoginil k sodu, so ga pobili s sekuro po glavi, nakar so ga pokrili z vrečami in ga zapeljali v Benediški gozd. Iz previdnosti so ga prej še obrili in preoblekli v vojaško bluzo, — zdravniški izvid se strinja s to trditvijo.

Jožef Markuci, obsojen na dosmrtno ječo

Talijani... tako je ljudstvo nazivalo Markucije. In pod tem imenom so bili znani daleč na okrog. Stari Markuci, ki nosi na svojih plečih 93 let, pripoveduje, da ga zalezujeta nesreča in prokletstvo, odkar se je z juga priselil v te kraje. Njegovo hčerko je doletela tragična smrt. O obeh svojih sinovih je preverjen, da sta nedolžna. Sin Ivan se je rodil 25. decembra 1897 v Zgornji Ročici, je oženjen in posestnik v Drvnji, Jože Markuci pa se je rodil 14. marca 1875 še v Budi v Italiji, je tudi oženjen in je bil posestnik, Miha Zemljič pa se je rodil 29. septembra 1889 pri Sv. Benediktu v Slovenskih gorah.

Prekletstvo Markucijeve hiše

Iz Vidma se je bil priselil stari Markuci (Marcuzzi) pred 50 leti v naše kraje. Kot opekar je delal nekaj let v Gornji Radgoni, nato si je kupil posestvo v Drvnji pri Sv. Benediktu, obsegajoče 20 orakov. Tu si je tudi ustvaril majhno pekarno. Zalagal je domačine z opeko, vendar si ni mogel pridobiti njihove simpatije, čeprav je bil z vso svojo družino vred pobožen Ko mu je umrla žena, je gospodaril s svojim sinom in s hčerko Ivanko. Toda vse tri njegove otroke je spremljala žalostna usoda. Ivanko, ki je bila takšno dekle, da je o njej govorilo devet far, je zapeljal njen izvoljenec in jo 11. maja 1905. — nekaj dni pred porodom — umoril v samotnem gozdu na grozovit način. Stara je bila šele 18 let in stari Markuci je v spomin žrtvi nesrečne ljubice zgradil blizu domačije lično kapelico. Žalostna usoda obeh sinov pa se pravkar obravnava.

Kapelica, ki so jo zgradili Markucijevi v spomin na tragično smrt svoje hčerke. Izza kapelice je priča Geček kritične noči baje opazoval, kako so nalagali truplo na voz

Markucijeva domačija stoji na položnem samotnem pobočju, skoro uro hoda od Sv. Benedikta. Proti vzhodu ji zapira razgled precej visok grič, po katerem se razprostira tako imenovana Zlodejeva pijača. Tik ob hiši teče občinska cesta. Tu gospodarita danes Anton Kramer in njegova žena Rozina, hčerka na dosmrtno ječo obsojenega Ivana Markucija. Po njegovi obsodbi je namreč bilo posestvo prodano na dražbi in ga je Kramer kupil za 60.000 Din. Pri njih tudi preživlja jesen življenja stari Markuci, ki je kljub sivim letom in udarcem še vedno čil. Trpkejša usoda je doletela Zemljičovo domaćijo, ki jo je kupil na dražbi neki čevljar. Šest Zemljičevih nedoraslih otrok je prišlo na ramena njegovega svaka Josipa

Peklarja. Zemljičeva žena je še pred leti odšla za kruhom v Francijo. Zena Ivana Markucija si služi kruh pri nekem posetniku pri Treh kraljih. Zena Josipa Markucija se takisto težko bori za življenje

Pred sodniki

V istem vrstnem redu so sedeli danes pred sodniki kakor pred 10 leti. Ob 9. je bil zbran v porotni dvorani veliki senat: predsednik dr. Josip Lenart, prisodniki dr. Senor, dr. Lešnik dr. Kovča in dr. Kolšek, zapisnikar je Stanko Hribar, državni tožilec dr. Hojnik, zagovornik vseh treh obtožencev pa dr. Komavli. Dva paznika sta pripeljala obtožence. Zemljiča je silno izdelala težka ječa in je tako slab, da mu mora pri hoji pomagati paznik. Seveda sta za zidovi v dolgih letih osivela tudi oba Markucija, vendar sta še dokaj čila. Zemljič je na pogled močne postave, črnih las, močnih brk, prikupnega obraza. Markucijema se pozna, da nista našega rodu. Cil je videti Ivan, dočim se je Jože zelo postaral. Vsa dvorana je zasedena. Prve klopi so določene poročalcem listov in številnim pričam.

Zanimive ugotovitve ponovne preiskave

Zapisnikar Stanko Hribar prečita obrazilo, zakaj je kasacijsko sodišče dovolilo obnovo procesa. Uvodoma poudarja, da ni podanih nobenih stvarnih dokazov, ki bi mogli obremeniti vse tri obtožence in da so tudi vsi indici površni, nezanesljivi. Kasacijsko sodišče celo meni, da sta si glavni obremenilni priči Stefan Geček in Liza Kovačičeva natančno po pratiki vzbujala spomine. Kasacijsko sodišče domneva, da utegne biti zločinec kdo drugi, in omenja nekega Kurnika in Beleta. Mariborskemu senatu naroča, naj pri ponovni razpravi točno ugotovi verodostojnost posameznih prič, ker so se pač pojavili precejšnji konkretni dokazi, ki njihovo verodostojnost izpodbijajo.

„Ne, nismo krivi!“

Predsednik dr. Lenart je po ostanju vprašal vse tri obtožence: Ali ste krivi zločina, ki je bil pred 15 leti izvršen v Drvnji?

Vetali so vsi trije, Zemljiču je moral pomagati na noge paznik, in glasno, odločno so izjavili drug za drugim: »Ne! Nismo krivi!«

Zasliševanje se je nadaljevalo in dosledno so vsi trije zanimali krivdo. Ko je predsednik vprašal Jožefa Markucija, od kod mu je bil denar, ki ga je zapravljval po umoru, je Jožef odločno tajil:

— Nisem zapravljval, nisem imel denarja!

— Bomo videli, kaj poreko priče.

Zasliševanje Zemljiča je vzbudilo precej sočutja. Silno potrj govori Zemljič tako tiho, da ga je komaj mogoče razumeti.

Priče prihajajo

Predsednik je velel poklicati priče, določene za zaslišanje v teku današnjega dne. In prišli so po vrsti: Stefan Geček, že priletel sključen mož, sivih las, povesenih brk, močno nagubana lica, neprijazen, iz Prekmurja je doma. Nato Liza Kovačičeva, že priletla majhna ženska, temne polti, ostrega nosu, France Rola, majhen, zgovoren mož. Rozina Kramerjeva, hčerka Ivana Markucija, postavna kmetica. Pa še po vrsti sami starejši ljudje, o katerih že zunanost priča, da živijo skromno življenje.

Vse zbrane priče je predsednik opozoril na svetost prisege. Še zlasti je to poudaril nasproti Gečku. Lizi Kovačičevi in njenemu možu Jožefu. Zagovornik dr. Komavli je ob tej priliki obvestil predsednika, da grozi Liza s tožbo vsem tistim pričam, ki bi izpodbijale njeno verodostojnost. Sledilo je nato čitanje najzgodnejših zapiskov iz porotne razprave, nadalje sporočila sodnih in drugih izvedencev — in tako je potekel ves dopoldan.

(Poročilo o popoldanski razpravi je objavljeno na 2. strani.)

PRI ZAPRTJU IN MOTNJAH V PREBAVI

vzeti jutraj na prazen želodec čašo

prirodne **Franz Josefove** grenčice

Registrirano od ministrstva za soc. politiko in nar. zdravje S. br. 15.485 od 25. V. 1935.

Cel gozd praporov Jadranske straže

Ljubljana, 20. avgusta.

Nj. Velikralj Peter II. je poklonil oblastnemu odboru Jadranske Straže v Ljubljani prapor v znak priznanja velikemu nacionalnemu delu. Poseben kraljev odposlanec bo zastopal visokega kuma ob svečanem razvitiu na Kongresnem trgu dne 6. septembra dopoldne. To bo impozantna svečanost. Zakaj obenem s kraljevsko zastavo bodo blagoslovljeni tudi številni prapori, ki jih prejmejo jadranske mladinske organizacije drugih banovin. A tudi pomladki JS iz dravske banovine, ki svojih praporov doslej še niso razvili bodo to storili na slavnostni dan. Še hite mnogi PJS s naročili, da bo letošnji kraljev rojstni dan v Ljubljani res največkrat praznik malih in velikih jadranskih stražarjev. Slavnostnemu razvitiu in blagoslovu novih zastav bodo prisostvovali vse zastave JS in PJS v državi. O veličini in pestrosti slike, ki jo bo nudil Kongresni trg, govori še samo dejstvo, da šteje le dravska banovina nad 200 praporov.

Za kongresne dni JS od 5. do 9. septembra je dovolilo ministrstvo prometa udeležencem kongresa znatne popuste. Člani JS imajo na vseh železnih v državi za potovanje v Ljubljano 66% popusta, nečlani 50%. zastavonoše pomladkov s spremstvom pa potujejo brezplačno. Vsa podrobna navodila bodo še sledila. Oblastni odbor dela s polno paro, takisto imajo polne roke dela vli može in strokovnjaki, ki pripravljajo kolosalno jadransko razstavo na velesjemu.

Četrti nočni požar v Pod-sredi

Podsreda, 20. avgusta.

Po tretjem požaru v našem trgu dne 30. maja smo bili trdno prepričani, da je s tem brezvestni zločinec skončal svoj hudobni posel. Motili smo se. V noči od nedelje na ponedeljek, ob dveh jutraj, sta nas iz sladkega spanja zbudila zvon in gasilski rog. Rdeči petelin je zaplesal na gospodarskem poslopju Preskarja Viktorja, po domače Podgradskega. Do tal je zgorela objekt in svinjaki. Gasilska četa, ki je takoj prihitela k požaru, je rešila hišo. Med hišo, ki je s slamo krita, in med goščim objektom stoji stara lipa, in potok Bistrica teče mimo Podgradskih prav bližju. Tudi živina in vozovi so bili oti iz plamenov, zgoreli sta samo dve kokoši in nekaj manj vrednega gospodarskega orodja. Sto stotov sena je oženj vpepelil. Škoda znaša 40.000 Din, ki je z zavarovalnino krita samo do četrtine. — Oženj je tudi tokrat podtaknila brezvestna roka. Požigalca bržčas ne bo mogoče izslediti, ker se skoraj gotovo skriva v oseb, kateri nihče ne more pripisovati tako nečloveškega dejanja.

Tatvina čebel

Krško, 20. avgusta

Komaj je začetela uroda na Krškem polju se je mnogim čebelarjem vzbudilo upanje na pridelek in so zaradi preobličjenosti okolice s panji razpeljali čebele širom Krškega polja. Tako je na več ugodnih mestih postavljenih nekaj zasilnih čebelnjakov, deloma so pa čebele postavljene prosto na ajdova pasišča. Se ne kajkrat se je primerilo, da so po ugodni paši razni tatovi odnesli kak panj in s okoristili z ukradenim medom. Letos so pa pa tatovi pojavili kar s pričetkom paše in so v noči od nedelje na ponedeljek iz skla-

da panjev pri Drnovem odnesli en Znidaršev in en eksportni panj. Videti je, da so bili neizveščani, ker sicer ne bi izbrali najboljših. V interesu vseh čebelarjev je, da pazljivo zasledujejo vsak pojav čebemne krjade ter po možnosti pomagajo marljivim orožnikom, da se čebelni tatovi najdejo. Seveda prejme nagrado oni, ki pripomore, da se tatovi izsledijo.

Član beogradskega Avtokluba g. Nedić je prispel v nedeljo na neprekinjeni vožnji iz Ljubljane v Beograd v 12 urah in 35 minutah in je tako za 22 minut presegel rekord inž. Huga, ki napoveduje novo rekordno vožnjo

Po pretepu v grob

Ljubljana, 20. avgusta

V prosekuri splošne bolnišnice so danes popoldne raztelesili 23 letnega čevljarskega pomočnika Franceta Erlaha iz Kovorja pri Trzinu. Nesrečni mladenič je postal žrtev fantovske objestnosti. V Kovorju so se v noči od nedelje na ponedeljek stegli fantje. Peli so koki, late, noži. Orožniška patrula je skušala bojeviteže razgnati. Na enkrat pa so fantje obrnili srd proti orožnikom in tako je neki orožnik, napaden, s silobranu sunil z bajonetom Franceta Erlaha, ki se je takoj zgrudil, hudo ranjen v prsi. Na pomoč poklicani dr. Pance je mogel odrediti le prevoz v ljubljansko bolnišnico, kjer pa je davi ob 3. podlegel. Tako bo mladenič moral v prerani grob, a proti orožniku je uvedena preiskava, da se izkaže upravičenost rabe orožja.

Aretacija dveh starih tatov

Ljubljana, 20. avgusta

Te dni je policija aretirala 40-letnega bivšega sedlarskega pomočnika Ivana Kosirnika iz Ljubljane, ki je šele pred kratkim prišel iz zaporov, pa je s svojim življenjem vnovič zavozil na stare, vajene tire. Kosirniki ima dolgo vrsto kazni, po večini za tatvine, za asbo in je nazadnje odsedel dve leti skupaj. Ko se je vrnil na svobodo, so je lotil starih poslov, kraje in tihotapstva. Medtem je bil nekajkrat v Avstriji, kjer so ga ob neki priliki tudi aretirali in je odsedel krajši zapor v Gradcu. Ko so ga zdaj aretirali, so našli pri njem celo kolekcijo vitrihrov in nekaj denarja, o katerem ni mogel povedati, odkod ga ima. Kosirnika so izročili sodišču, obenem pa je policija uvedla podrobnejše poizvedbe.

Danes pa so privedli na policijo neko 58-letno brezposelno šiviljo brez stalnega bivališča, ki se vključ sivil letom na delo ukvarja s tatvinami in sleparijami. V ponedeljek se je starša vtihotapila v skla-

Za Tebe

je
ustvarila
znanost

SARGOV

KALODONT

PROTI ZOBNEMU KAMNU

diske tvrdke Brown-Boveri na Tyrsevi cesti, kjer je našla na zidu obosen suknjič nekega elektromehnika ter mu iz žepa izmaknila uro in srebrno verigo. Elektromehnik, ki je tatovo opazil, ko je odhajala a je uro pogrešil šele pozneje, je opis ženske sporočil policiji, ki jo je nato poskalo. Ze prej pa je bil policiji prijavljen neki drug njen greh. Pred kakšnim tednom je bila prišla k neki gospe v Dalmatinovo ulico in jo zaprosila kakšnega šivanja, češ da jo pošilja neka dobra gospej na prijateljica. Zenski so v resnici dali nekaj kosov novega perila z naročilom, naj napravi monograme. A ko je bila prevečanka z blagom na cesti, je zavila v prvo gostilno in prodala perilo, ki je bilo vredno okrog poldruga tisočaka, za 100 Din. Starša, ki je bila že 17-krat kaznovana zaradi podobnih reči, bodo izročili sodišču, nato pa bo morala porotati v domačo vas neke blizu Kamnika.

Smrtna žrtev odpravljanja

Ljubljana, 20. avgusta.

Današnja razprava pred malim kazenskim senatom je spet enkrat razkrila, kako se marsikod na deželi vrši praksa z odpravljanjem plodu. Razumljivo, da takšne nedovoljene operacije — da ne govorimo o dostojanstvu materinstva in o škodi, ki jo trpi narod — rodijo posledice na organizmu, posledice, ki so v mnogih primerih katastrofalne, smrtonosne. Danes je bila poklicana pred sodnike 74-letna bivša babica Terezija z Lesc. Bila je obtožena zaradi odprave plodu, ki je povzročila zastrupljenje in smrt Kristine Lengarjeve. Bivša babica je zanimala vsako krivdo in zatrdila, da Lengarjeve sploh nikoli ni videla ne poznala. Bila je oproščena. Takoj nato pa je prišla v kriminalni njena hčerka Antonija, ker se je izkazalo, da je ona sodelovala pri odpravljanju in da je z orodjem zastrupila Lengarjevo. Druga hčerka bivše babice, Pavla, se je takisto zapletla v zadevo. Državni tožilec je predlagal proti njej preiskovalni zapor in kazensko preiskavo, trdeč, da je v tem procesu po krivem prisegla. Mati je torej odšla prosta domov, a hčerki sta romali v zapor.

Po državnem lahkoatlet-skem prvenstvu v Ljubljani

Bručan (SK Ilirija) in Mikić (BSK). Prvi je na 10 km postavil nov jugoslovanski rekord s časom 33.03 in 1/5 sekunde, drugi pa je s troskokom 13.83 m izenačil stari jugoslovanski rekord.

Bakov (Jugoslavija, Beograd) pri lepem skoku ob palci 3.50 m. V kotu Mikić (Jugoslavija, Beograd) skače izven konkurence in izbirno za Carigrad. Rekordni skok 14.05 m. Prvi skok naših atletov je bil 13.83 m.

Domače vesti

• Za ureditev spomenika neznanemu ju. naku na Avali pri Beogradu je dal iniciativu blagopokojni kralj Aleksandar I. in so že lani uredili prostor za mavzolej in spomenik ter izpeljali do njega široke stopnice. V ponedeljek so postavili velike granitne podstavke, ki so težki 12.500 kg. Na tem granitnem bloku bo postavljen mavzolej in bo visina spomenika od zemlje znašala 14 metrov. Polaganju temeljev je prisostvoval poveljnik mesta general Tomić s častniškim zborom. Ko na Avali urejajo podstavek veličastnega spomenika, pa kipar Meštrović v svoji delavnici v Splitu dovršuje kariatide za mavzolej. Kariatide bo 8 in bo vsaka predstavljala dekle v narodni noši raznih naših pokrajin.

• Slovenskim ženam in dekletom 1. 9. t. l. bo spominski dan naših sester in bratov po krvi in jeziku, za mejani. Ta dan bo v Meziški dolini na Poljani pri Prevaljah velik ljudski tabor in slavnostna zgodovinska igra »Poslednje ustoličenje«. To bo dan, posvečen spominu naših javnih dni in težkim zgodovinskim dogodkom. Ta dan bo trdnjo vpisan v zgodovino slovenskega naroda, ki so jo ustvarjale tudi slovenske žene, matere s svetlim delom in vdanim trpljenjem. Naša velika dolžnost je, da se udeležimo te proslave! Pohitimo 1. septembra v naših lepah narodnih nošah v Meziško dolino!

• Jubilej kmetijske šole v Sv. Juriju ob južni železnici. V nedeljo 1. septembra bo proslava 25letnice obstoja kmetijske šole v Sv. Juriju ob južni železnici in se bo tam vršila tudi letna skupščina Zveze ab solventov kmetijskih šol. Prometno ministrstvo je dovolilo udeležencem polovnično vožnjo, ki velja okoli 28. t. m. do 5. septembra na vseh progah. Kdor se hoče poslužiti te ugodnosti, naj kupi na vstopni postaji celo vožnjo karto in železniško legitimacijo K 13 za 5 Din. S potrdilom udeležbe bo voznica veljala za brezplačen povratek.

• Sestanek travniških »veležajalcev«. Letos 24. junija je minilo 20 let od zaključka travniškega veležajalniškega procesa na katerem je bilo 64 obtožencev. Sredi oktobra pa bo minilo 20 let od poravnave obsojencev, s katero so bili na dolga leta obsojeni člani mladinske organizacije »Mlade Bosne« samo zaradi tega, ker so manifestirali svojo nacionalno zavestnost. Ob 20-letnici so sklenili vsi še živeči nekdanji veležajalci, da obdržijo na sestanku spomin na dobo suženjstva in na trpljenje. Sestanek se bo vršil konec tega meseca v Beogradu.

• Češka hvalnica našim Plitviškim jezerom. Ugledni praški ilustrirani obzornik »Pestrý týden« je v svoji najnovejši številki objavil prav tople pisan članek z naslovom: »Plitviška jezera v Jugoslaviji, najlepši kotiček sveta«. Članek spremlja šest odličnih fotografiranih posnetkov, ki s svojo estetsko dovršenostjo v resnici potrjujejo hvalo, izraženo v naslovu.

• Vsem podružnicam Družbe sv. Cirila in Metoda v vednost in uvaževanje! Velika skupščina bo dne 15. septembra t. l. v Ljubljani in dvorani Trgovskega doma. Na predvečer bo zaupno zborovanje. Temu zborovanju smejo prisostvovati družb. odborniki, častni člani družbe, delegati, pokrovitelji in kamnarji. Družbini delegati, pokrovitelji in kamnarji naj prinesejo s seboj od svojih podružnic poverilo. Vse p. n. podružnice prosimo CMID da poskrbe, da bo udeležba članstva kar mogoče velika, da manifestiramo svojo resno voljo, vztrajati v boju za narodove pravice in njegovo svobodo.

• Kongres združenja učiteljev za defekt. in deco v Ljubljani se bo vršil 23. in 24. t. m. Prometno ministrstvo je dovolilo vsem članom združenja, ki se udeležijo kongresa, 75 odstotni popust od 21. do 27. t. m. Udeleženci kongresa kupijo na odhodni postaji polovnično vožnjo in zahtevajo pri blagajni železniški legitimacijo. Kupljena polovnična vožnja velja za brezplačen povratek in se torej ob prihodu v Ljubljano ne sme oddati. Pri povratku mora biti na železniški legitimaciji po trditvi predsednika skupščine, da se je član združenja skupščine udeležil.

• Izpremembe v železniški službi. Premešeni so: uradnik IX. položajne skupine: Dergane Jožef iz Kočevja v Novo mesto; uradniški pripravnik: Železnik Henrik iz Rogatca v Ponikvo; Filipini Jožef iz Verda v Logatec; Gregor Miroslav iz Ribnice v Trebnje na Dol.; Turel Miroslav iz Škoflje v Stično; nameščeni so: za uradniške pripravnike: Toš Alojzij v Mariboru glav. kol.; Brankovič Borisloj v Rušah; Omahen Viljem v Kurilnici Ljubljana gor. kol.; za zvančelnika I. kategorije: Truhlar Rudolf v kuriln. izpost.

Vremensko poročilo

Številke za označbo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperatura, 4. relativno vlago v odstotkih, 5. smer in brzina vetra, 6. oblaknost 0-10, 7. padavine v mm, 8. vrsto padavin. Temperatura: prve številke pomenijo najvišjo, druge najnižjo temperaturo.

20. avgusta
Ljubljana 7, 766,0, 17,0, 88, 0, 10, dež, 0,4;
Ljubljana 14, 766,1, 18,6, 76, NE2, 10, —;
Maribor 7, 766,8, 17,0, 80, 0, 10, —;
Zagreb 7, 765,9, 19,0, 80, 0, 8, —;
Beograd 7, 764,3, 20,0, 70, SE2, 6, —;
Sarajevo 7, 765,7, 14,0, 80, 0, 6, —;
Skopje 7, 764,5, 21,0, 60, 0, 6, —;
Kumbar 7, 763,5, 21,0, 70, NNE2, 10, —;
Split 7, 763,2, 21,0, 60, 0, 10, —;
Rab 7, 763,4, 23,0, 40, 0, 4, —;
Rog. Slatina 7, —, 16,0, 98, W2, 9, dež, 0,3.
Temperatura: Ljubljana 21,4, 16,2; Maribor 21,0, 16,0; Zagreb 26,0, 15,0; Beograd 29,0, 17,0; Sarajevo 28,0, 11,0; Skopje 31,0, 14,0; Kumbar 28,0, 20,0; Split 30,0, 20,0; Rab 25,0, 21,0; Rog. Slatina 21,0, 15,0.

vi Jesenice; za zvančelnike II. kategorije: Selan Ivan v Ljubljani glav. kol.; Selinšek Vincenc v Mariboru glav. kol.; Mrhar Anton na Rakeku; Voda František v Čakovcu; Soltar Franc v Zidanem mostu; Horvat Henrik v Zidanem mostu; Meden Jožef v Zidanem mostu; Titovšek Janez v Zidanem mostu; Tomazin František v Dovjem-Mojstrani; Roner Maksimilijan v Polčanah; Pavliha Janez pri progovni sekciji Zidani most; Pekošak Franc pri progovni sekciji Zidani most; Dittinger Martin pri progovni sekciji Maribor glav. prog.; Rajnar Franc pri progovni sekciji Ptuj; Završek Anton pri progovni sekciji Jesenice; Mežnar Feliks pri progovni sekciji Jesenice; Jurajč Ivan pri progovni sekciji Novo mesto; Pintar Maks pri progovni sekciji Ljubljana gor. dol. prog.; Rozina Jožef pri kurilnici Ljubljana glav. kol.; Zadel Anton pri kurilnici Ljubljana glav. kol.; za služitelje: Lukner Alojzij v Ljubljani glav. kol.; Jurman Andrej v Ljubljani gor. kol.; Culkar Alojzij v Ljubljani gor. kol.; Klemenc Franc pri zastop. drž. žel. Postojna; Zagorec Anton v Zidanem mostu; Erjavce Rudolf v Celju; Pohar Anton v Zidanem mostu; Klanjšek Franc v Celju; Medved Martin v Celju; Rajtmajer Emil v Kotoribi; Čefuta Josip v Kotoribi; Kajtna Mihael v Rimskih toplicah; Cermelj Josip v Rajhenburgu; Popotnik Jožef v Zagorju; Justin Janez v Ribnici; Dovečar Franjo v Središču; Rozman Jožef v Domžalah; Štrus Martin v Litiji; Sajko Valentin v Vidmu Krškem; Komovec Janez v Planini Komovec Franc v Planini; Stražar Janez v Velenju in Zontar Janez v Škofji Loki.

• Posestnikom novih hiš v vednost. Društvo posestnikov novih hiš priredi 15. septembra ob 10. dopoldne v dvorani Hotelu Uniona v Ljubljani zborovanje posestnikov novih hiš iz vse dravske banovine. Ker bo na tem zborovanju obravnavali jako pereča vprašanja, ki zadevajo izrečno novo hišno posest, zato naj ta dan nobeden posestnik nove hiše ne ostane doma. Društvo posestnikov novih hiš v Ljubljani.

Očesni zdravnik
DR. RAJNER BASSIN
Ljubljana, Aleksandrova cesta 4
zopet redno ordinira

★ Neznani mrtveci v Sori. Blizu Hotavci pri Tratu v Poljanski dolini so ljudje pred dnevi našli v Sori truplo neznanega utopljenca, ki je ležalo v vodi po vsej priliki že kakšnih sedem dni. Mrtvi neznanec je moral 27 do 28 let star, obločen v preprosto črno čajasto obleko, obraz pa mu je bil od vode tako izpremenjen, da ga ne bi bilo mogoče prepoznati. Poljanski orožniki so intenzivno poizvedovali po vsem okolišju, a niso mogli dognati, odkod bi ponesrečenec bil. Bržkone gre za človeka iz kakšnega bolj oddaljenega hribovskega naselja, pa je malo vinjen s ceste zabredel v strugo, ki teče tam neposredno pod njo.

★ Izlet planincev v Dubrovnik. Minister prometa je na prošnjo uprave Zveze planinskih društev odobril za udeležence X. kongresa ter s tem zveznega izleta planincev v Dubrovnik naslednje vozne olajšave: popust od 75% za skupine od najmanj 10 oseb ter popust od 50% za posameznike, ki potujejo na kongres v Dubrovnik. S tem je omogočeno, da se izletniki peljejo po eni progi ter se vrne v drugi smeri. Posebne izkaznice dobijo udeleženci v pisarni SPD v Ljubljani, Aleksandrova cesta 4, kjer dajejo tudi vse potrebne informacije. Čas prijave je najdalje do sobote 24. t. m.

• Spet nesreča v globokem vodnjaku. V naselbinu Koriji pri Virovitici je kolonista Mato Pavič zasula zemlja, ko je popravil 8 m globok vodnjak. Pavič, ki je star 47 let in na glaslo kot zelo spreten delavec pri ureditvi vodnjakov v vsej koloniji, so takoj prihiteli na pomoč tovariši ter preprečili, da se pod plazom zemlje in opeke ni zadušil. Posrečilo se jim je zavarovati njegovo glavo, da se nanjo niso vsipali novi eklatni prsti in kamenja. Minilo pa je vendarle polnih 10 ur, preden so reveža še živega rešili iz vodnjaka.

• Od 5. do 16. septembra priredi Ljubljanski velesejem svojo letošnjo jesensko prireditev »Ljubljana v jesen«. V okviru te prireditve se vrši dne 15. septembra veliko nagradno tekmovanje jugoslovenskih harmonikarjev, ki se ga more udeležiti vsak igralec na harmoniko iz Jugoslavije. Za dobre igralce so predvidene lepše nagrade, kolajne in diplome. Interesenti naj se čimprej prijavijo oziroma zahtevajo podrobnejša navodila od uprave Ljubljanskega velesejma v Ljubljani.

• Nenavadna kulantnost beogradskega hišnega posestnika. Znanji beograjski hišni posestnik Jovan Gradanički je sklenil urediti razmere s svojimi stanovanjskimi najemniki na nenavaden način. V najem da je v svojih hišah 28 stanovanj in vsem najemnikom, ki so že leto dni v njegovi hiši, bo odšel sredi avgusta ali črtal vsake 13. najemnino. Prepričan je, da bo najemniki to črtanje 13. najemnino ravno tako razveselilo kakor 13. uradniška ali nameščenska plača, ki pa so, kakor znano, danes samo še v dobrih spominih. Posestnik Gradanički bo svoj načrt izvedel na vsak način, skušal pa bo zanj pridobiti tudi druge hišne posestnike, ki imajo več najemnikov in lahko pogrešajo trinajsto najemnino.

• Vlom v samostan v Kostanjevici. Sredi noči so prebivalce Kostanjevice zbudili revolverski strelci in klicali: »Držite ga!« Zbrala se je gruča ljudi ter pomagala orožnikom in stražnikom zasledovati predrznega vlomilca, ki je bil vdrl v frančiškanski samostan, ki stoji v sredini mesta in v bližini polijeke in orožniške postaje. Nekd frančiškanec je ponoči silil sumljiv ropot in, ko je zbudil svoje sobrate, so opazili nekega neznanca, ki je bežal iz spodnjih prostorov samostana. Alarmirani stražniki in orožniki so za vlomilcem streljali, ko je tekel iz mesta proti bližnjemu

ELITNI KINO MATICA
Te. 21-24 Te. 21-24
Danes ob 4, 7, 9 in 9 1/2 zvečer
PREMIERA
„V srcu te nosim“
Ljubavna tragedija, v glavni vlogi
Barbara Stanwyck
Paramountov zvočni tehnik!
Kljub premieri — znižane cene!

gozdu. V gozdu so izgubili za njim sled. Vlomilec se je moral še podnevi skriti nekeje v samostanskih prostorih, ki so mu morali biti precej dobro znani. Njegov vlomilski načrt pa ni uspel.

• Christofov zavod, znani enoletni trgovski tečaj, Ljubljana, Domobranska cesta 15 vpisuje dnevno ves avgust in september. Vplnina 30 Din, mesečna šolnina 120 Din. Pouk prične 1. oktobra. Zahtevajte brezplačen prospekt. Toplo priporočamo.

• Obledete obleke barva v različnih barvah in pišira tovarna JOS. REICH.

Iz Ljubljane

u— Jugoslovnsko češkoslovaška liga v Ljubljani opozarja vse, ki jik je povabila na poslovilni večer konzula ing. Ševčika za četrtek ob 20. v »Zvezdi«, da se prijavijo v pisarni dr. E. Stareta v Knafljevi ulici do 10. v četrtek. Kdor morda ni prejel vabila, naj se prav tak prijavi ob pravem času.

u— Kolo jugoslovenskih sester naznanja, da je dom Franje Tavčarjeve v Kraljevi odprt še od 1. do 30. septembra. Prijave se sprejemajo na Poljanskem nasipu št. 12. vrata 2, pri začetni tajnici Gregorčević, ki daje potrebna pojasnila.

u— Šolski odbor Združenja trgovcev v Ljubljani naznanja, da se vrše popravni izpiti na trg. nadaljevalni šoli 2. sept. ob 14. Vpisovanje novincev v 1. razred bo 3. in 4. septembra v prostorih Združenja trgovcev, vsakokrat od 9. do 12. Vsak prijavljenec mora predložiti spričevalo, da je dovršil najmanj tri razrede srednje ali meščanske šole ali pa višjo narodno šolo. Pri vpisu predloži vsak zadnje šol. in zdravniško spričevalo. Vpisovanje v ostale razrede bo 3. in 4. septembra istotam, vakokrat od 2. do 5. popoldne. Pri vpisu se mora izkazati vsak z lanskim spričevalom in plačati predpisano šolnino v znesku 500.— Din. Novinci pa plačajo poleg te šolnine še 100.— Din vplnine. Redni šolski pouk se prične 9. septembra ob 14. Natančni razpored bo razvlečen na šolski deski.

u— Na I. doški meščanski šoli (Prule) bodo popravni izpiti 29. t. m. ob 8. — Vpisovanje za novo šolsko leto bo 2. in 3. sept. od 8 do 12 ure. K vpisovanju morajo priti tudi oni učenci, ki so se že ob koncu prejšnjega šolskega leta začasnno vpisali. K vpisu mora prinesiti vsak učenec zadnje šolsko izpričevalo in davčno potrdilo, novo vstopajoči učenci pa tudi krstni list. Šolnino je plačati takoj ob vpisu. Vse ostale podrobnosti so razvidne iz »Izvestja in iz razglašila na deski v večji šolske poslopja.

u— Iz lovskih krogov smo prejeli: Pogreb brata in tovariša Sulica Avgusta je bil lep, veličasten zlasti po zaslugi Sokola Ljubljana III. V zelo lepem številu so ga bratje Sokoli spremljali na njegovi zadnji poti. Na čelu smo videli nekoliko konjenico s praporom, sledila je družbe. na upravnika Sokola Ljubljana III. v kroljih z društvenim praporom, gospod župan in različni zastopstva, prijatelji, znanci. A žal smo pogrešali lovceve, Polkoini je bil dolga leta član Slovenskega lovskega društva, kateremu je redno plačeval svoj obrok, bil je delavec, a imel je eno napako: bil je naš »malč človek«. Da je pre. minil kdo iz boljše družbe, bi zelenih klo. bučkov mrgolelo. Vseeno: časten bo tvoj spomin, brat Sulič.

u— Odgovor. Z ozirom na dopis v »Jufo« od 20. t. m. podpisani od glavne zveze, po kranjske zveze in Prvega društva hišnih posestnikov v Ljubljani, dajemo našim članom v vednost naslednje: Društvena pravila so bila oblastno odobrena, občni zbor se je izvršil po potrjenih pravilih popolnoma v redu. Predsednik omenjenih organizacij sam dobro ve, kdo je motil občni zbor, in kako ga je moral predsednik teh organizacij zapustiti. Dalje mi ne bomo izgubljali časa z imenovanimi društvi, najmanj pa z njihovim predsednikom. Društvo posestnikov novih hiš.

u— Otroci druge poštneške kolonije Ljubljanskih mestnih nameščencev se vrnejo s 24 dnevnega letovanja v Kamni gorici danes v sredo ob 18. v avtobusom pred Mestni dom. Roditelje vabimo, da pridejo po svoje hčere.

u— Nož na veselici. V ponedeljek in torek je kirurški oddelek obče državne bolnišnice sprejel večje število ranjenecv, ki so bili v nedeljo postali žrtve zdražb in preprirov v veseljih družbah po krčmah. Med drugimi so pripeljali tudi 43-letnega kajmarja Edvarda Jakšiča s Golega pod Krminom, ki se je bil v domači vasi udeležil gasilske veselice in dobi nevaren sunek v rebra. Z Brda pri Viču pa so reše. valci pripeljali v bolnišnico 25-letno delavko tovarne Saturnus Marijo Miklošiče, ki se ji je bil doma po nesreči vnel špirt, da je dobila hude opekline po obrazu in rokah.

Iz Celja

u— Preiskava o vltomu v mestno elektrarno je pokazala, da je vltom izvršil očitno tujec, strokovnjak za take vlome. Osebo, o kateri smo poročali, da je bila aretirana, so izpustili, ker je dokazala alibi.

u— Ni vedel, da je bilo v ukradenem senčniku 800 Din. Celjska policija je v ponedeljek aretirala 29-letnega Leopolda I. iz Lokavca pri Ajdovščini zaradi splošne sumljivosti. Pri telesi preiskavi so našli čevlje. Najprej je povedal, da mu je ime Anton Černe, potem da je Lipovšek z Ostrožnega pri Celju. Policija mu je kmalu dokazala, da je vltomil pri Lipovšku na Lopati pri Celju ter ukradel obleko in po-

vršnik, kar je pozneje prodal nekeje pri Zidanem mostu. Mož pa ni vedel, da je bilo v ukradenem senčniku, ki ga je prodal za 15 Din, shranjenih 800 Din. Osumljen je tudi neke tatvine pri posestniku in gostilničarju Skobernetu v Ljubljah, karor so ga odvedli zavoljo konfrontacije.

u— Nepošten Bosanec. V nedeljo je prišel Bosanec Iščić iz Prijedora v neko gostilno v Gaberju in naročil jedi in pijače za 96 Din. Ko je bilo treba plačati, je rekel, da je sin čevabčičarja, ki prodaja na obrtni razstavi in da bo že plačal. Izročili so ga policiji, ki ga je drugi dan izpustila in Iščić je res poravnal dolg. V neki gostilni na Kralja Petra cesti je zastavljal žepno uro, ki jo je bil na razstavišču ukradel čevljarskemu mojstru Jagru z Ostrožnega. Ko je odšel so v gostilni opazili, da je na notranjem pokrovu vgravirano Jagrovo ime. Ker je Iščić dejal, da bo prišel zvečer po uro, so o tem obvestili g. Jagra. Ko je prišel Iščić po uro, so ga izročili policiji.

u— Kino Union, Danes ob 16.30 in 20.30 zvočni film »Kirurge in zvočni tehnik.

Usodne posledice suše

Split, 20. avgusta.
Pri banski upravi v Splitu se zglasajo številne deputacije kmetov, ki prosijo za pomoč, ker jim je letošnja suša osušila vse studence. Kmetje navajajo, da morajo že nekaj mesecev hoditi po 20 do 40 km daleč, da prinesejo domov nekaj vode. V nekaterih krajih so se posušile tudi vse močvirne mlake in ni ljudem in živini na razpolago še tako slabe vode. Oblastva so sicer uvedla akcijo, da bi se voda pošiljala po železnici in s parniki, a kaj pomaga, ko je toliko krajev predalet ob pristanišč in od železniških postaj. Južno vzhodje Velebita je te dni obiskala strokovnaška komisija, ki je razmišljala, na kak način bi se dale urediti vodne naprave za od suše najbolj škodovano področje od Jasenice do Trilpnja. Po štiridnevnem delu je komisija napravila načrte za izkoriščanje vrelec Velike Paklenice. Načrti bodo izvedljivi, ker so okrog vrelec skladi kamenja, ki ne puščajo vode.

Suša in nekatere hude nevihte so povzročile, da velik del prebivalstva primorske banovine ne bo mogel preživeti zime brez izdatne pomoči. Relativno najboljše je v Dalmaciji še z vinogradi, ostali pridelki pa bodo letos zaradi hude suše minimalni. Splitški dnevnik »Nova doba« je objavil te dni apel na oblasti, naj se takoj uvede akcija, ki bi zbrala potrebna sredstva za oskrbo bednega ljudstva pozimi. Bredovomno bo zima prinesla najhujšo stisko in je zelo žalostno, ker ni nikjer videti in slišati, da bi se kaj pripravljalo za najnujnejšo pomoč.

Mostar, 20. avgusta.

Tudi po Hercegovini je suša letos zatrla in požgala velik del nasadov. Ljudstvo s strahom pričakuje zimo, ker že 20 let ni bilo tako slabo pripravljen na zimsko dobo, kakor letos. V mnogih krajih, kjer ni bilo dežja več mesecev, so uradne komisije ugotovile na nekaterih nasadih stoodstotno škodo.

Posebno huda skrb pa mori prebivalce Stolca in okolice. Vsi se v strahu vprašujejo: Ali se bo posušila Bregava? Ta mala hercegovska reka je menda najkoristnejša reka v vsej državi. Meje namreč žito za več srezov in živi od nje posredno in neposredno nad 3.000 ljudi. Ob reki je vse polno malih mlinov in žag. Prosperiteta teh primitivnih naprav igra odločilno vlogo v življenju Stolca in okolice. Reka Bregava je živ organizem, izvire življenja in blagostanja za ves srednji del Hercegovine. Po lanskih poplavih je začela reka usihati, ker si je precej vode utrla novo pot dleč od stare struge. Med dolgotrajno sušo so letos od reke ponekod ostale samo mlake. Iz Splita in Mostarja prihajajo v zadnjem času inženjerji, ki preiskujejo strugo ter razmišljajo, na kak način bi se dalo tok reke uravnati. Za delo strokovnjakov vlada v vsem okolišju največje zanimanje.

Smrt pod vozom

Krško, 20. avgusta
Zarana se je razmesla žalostna vest, da je pod vozom našel nepričakovano smrt mladi Završnik Alojz iz Bregov pri Krškem. Bil je zaposlen pri delih, ki se vrše zdaj pri obnovi obzavrske škarpe v Krškem. Poverjena mu je bila naloga, da pomelja z vozom vejeverja in protja, ki je potrebno za vlaganje kamenja v škarpo. Odpravil se je v vrbrino na videmski strani Save in naložil poln voz, s katerim se je krog osme ure jutraj vračal v Krško. Nesreča pa je hotela, da se je voz na mehkih tleh videmske gmajne gugal in ga je nesrečni Zavr-

Iz življenja na deželi

Rakek. Te dni se je poslovil z Rakeka nastavnik meščanske šole Rojce Vlado, ki je odšel na upraviteljsko mesto nove meščanske šole v Litiji. Na Rakeku je deloval od 1. 1926. Sicer mu ni — razen njegovih najbližjih prijateljev nobeno društvo pridelko posebnega, z govori napolnjenega poslovilnega večera, toda resnica je, da je bil on eden izmed tistih redkih, ki se ne ozirajo v svoji širokosrčnosti ne na levo ne na desno. Šer je tak vselej rad pomagal povsod, kjer ga je prosveta potrebovala. Na novem mestu mu želimo mnogo uspeha.

Zvočni kino Ideal

Danes ob 4. 7. in 9 1/2 zvečer
PREMIERA

Sen lepši od ljubezni

Opereta polna lepote, godbe, smeha in veselja. — Paramountov zvočni tehnik.

Vstopnina: Din 4,50, 6,50 in 10,00.

Mladenka pod vlakom

Velenje, 20. avgusta.

Mirno vožnjo jutranjega vlaka iz Dravograda proti Velenju je zmotil pretresljiv dogodek, ki se je odigral tik pred postajo Gornji Dolič v Saleški dolini. Komaj je privozil vlak iz ozke soteske, ki leži pred postajo, se je nepričakovano vrgla na tir neznan mladenka. Ker se je dogodek izvršil v trenutku, ni mogel strojevodja več preprečiti nesreče. Kako se je odigral ves dogodek, ve pripovedovati potnica Marija Abrškova, ki je takos gledala skozi okno vagona. Na kraj nesreče sta takoj prispela načelnik postaje Gornji Dolič in komandir žandarijske stanice. Uvedena je bila takoj preiskava, ki naj dožene identiteto.

Nedaleč od trupa so našli poslovilno pismo, namenjeno očitno svojem. V pismu navaja mladenka, da gre prostovoljno v smrt, ker se je naveličala življenja. Pretežko ji je živeti brez staršev in prosi, da jo pokopljejo v grobu njenega očeta. Pisma pa ni končala z običajnim podpisom, temveč z velikim križem. Poleg pisma je ležala steklenica z ostankom ruma, ki je sirovi očitno vtil poguma za obupno dejanje. Kolikor je preiskava dognala, je samomorilka Alojzija Juračeva iz Sv. Florjane pri Gornjem Doliču.

Novice iz Trebnjega

Ko priobčate, gospod urednik, mnogo novice iz drugih krajev naše banovine, se spomnite tudi nas, ki včasih rajši molčimo, ko bi bilo vendar bolje, da kaj povemo v svet. Tako naj za danes prelomim molk. Počitnice se bližajo koncu in tudi številni letoviščarji, ki so letos znova obiskali naš prijazni kraj, so že odhiteli proti beli Ljubljani. Doživeli smo z njim nekaj prav velicih in lepih uric: da na Temnici, na Čatežu, na veselem pikniku in slednjič ob večerih na vrtilih naših gostilničarjev. Tako so nam gostje pridelili od sodelovanju domaćinov prav lep glasbeni večer, na katerem je zapel operni pevec g. Tone Petrovič ob spremljevanju g. konservatorista Zlatka Demšarja nekaj arij iz oper in »Mornarja«. Tudi učitelj g. Kerne nas je iznenadil z violino, a skupni salonski orkester nam je pod taktirko magistra g. Steinerja zaigral nekaj lepih komadov. Škoda, da je bilo tako hitro konec. Pa prihodnje leto spet!

Nedavni številni požari v bližnjih Dobričah so tudi pri nas povzročili mnogo strahu. saj so požigali grozili, da upelijo tudi naš kraj. Zda je mir in ne moremo beležiti posebnih novic. Naše šolsko društvo se je udeležilo po odposlanstvu zlasti v Sofiji, dramski odsek je v režiji br. Steinerja odigral na Pavlinovem vrtu znano Nusičovo veseligojo »Narodni poslanec«, ki je doživela popoln uspeh. Čujemo, da nameravajo z njo gostovati tudi v drugih edicijah: Prostovoljna gasilska četa v Poniških pri Trebnjem je slavila nedavno svojo 25-letnico, razvila je društveni prapor in blagoslovila motoriko.

Slednjič se je zbudila k življenju tudi naša strelska družina in je pod gradom v nedeljo pričela s strelskimi vajami. Za september ima na programu izredno nagradno streljanje, združeno s piknikom. Strelci so vabljani vsako nedeljo popoldne. Ob zaključku naj le še omenim, da nas zapusti v sredo 21. t. m. g. kaplan Franc Blažič. Odide na svoje novo mesto kot župnik v Stango pri Litiji. Trebnje ga bo pogrešalo, saj je bil strepen, dober, objektivni, pa velik prijatelj lepega petja. Želimo le, da dobimo vrednega naslednika!

Zahvala

Ob težki izgubi, ki nas je zadela ob smrti preljubega soproga in nad vse skrbnega očeta, starega očeta, strica in svaka, gospoda

Fakoba Trampuša

se najiskreneje zahvaljujemo vsem, ki so nam s svojim sočustvovanjem lajšali bridke trenutke. Zlasti se zahvaljujemo veleč. duhovščini, gasilskemu društvu, Produktivni zadrugi ljubljanskih mizarjev Vič-Glince, Zvezi lesnih delavcev Ljubljana, kakor tudi vsem drugim njegovim stanovskim tovaršem, ki so draga pokojnika spremlili v tako velikem številu. Posebna zahvala bodi tudi vsem tistim, ki so darovali vence in šopke.

Vič — ROZNA DOLINA, dne 20. avgusta 1935.

Žalujoči rodbini TRAMPUŠ — JAGER.

Gospodarstvo

Pred važnimi sklepi Narodne banke

Guverner Narodne banke dr. Milan Radosavljević in glavni ravnatelj dr. Milan Protić sta se te dni vrnila iz Beograda na inspeksijskega potovanja, v toku katerega sta posetila predvsem Zagreb, Ljubljano, Split in Banjaluko. Po njihovem povratku se je vršila seja izvršilnega odbora Narodne banke, na kateri je guverner poročal ostalim članom komiteja o razgovorih, ki jih je imel s predstavniki denarništv v Zagrebu in v Ljubljani. Nato je izvršni komitej razpravljal o ukrepih, ki naj jih napravi Narodna banka, da se ustvari možnost za plasiranje razpoložljivih sredstev denarnih zavodov in da se na ta način vpliva na oživiljenje narodnega gospodarstva.

Predvsem gre za kredite, ki bi jih dajala Narodna banka denarnim zavodom, ki so pod zaščito. Ti krediti bi služili denarnim zavodom za likvidnostno rezervno in zaledje, ki bi omogočilo plasiranje razpoložljivih sredstev v kratkoročne posle. Drugo vprašanje je lombardiranje državnih obveznic denarnim zavodom v tekočem računu.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Ministrski svet je glasom odločil ministrstva trgovine in industrije od 15. avg. 1935 odobriti Ljubljanski kreditni banki v Ljubljani na prošnjo in na osnovi od nje predložene ter od pregledovalne komisije ministrstva za trgovino in industrijo, sestojee iz vodilnih uradnikov Narodne banke, Državne hipotekarne banke in Poštne hranilnice, pregledane in proučene razčistične bilance, odlog plačil za daljino do 6 let. Obrestna mera za stare vloge je določena počasi s 2. marcem 1934 na 2%. V razčistični bilanci odpisuje banka vse kotičkaj dvomljive terjatve ter v krit. je teh terjatev znižuje svojo delniško glavnico za Din 30.000.000.— Na dinarjev 20.000.000.— znižana delniška glavnica se lahko zviša v smislu odloka ministrskega sveta ponovno na Din 30.000.000.—, eventualno pa tudi na Din 40.000.000.— s izdajo 4% prioritetnih delnic, ki bodo uživale glede dividend in izplačila glavnice prednost pred stariimi delnicami. Vpis no. minimala Din 10.000.000.— prioritetne glavnice je bil že do sedaj zagotovljen od starih velikih vlagateljev zavoda, ki so se glede na boljše obrestno mero teh delnic prostovoljno odločili, pretvoriti večji del svojih naložb v prioritetne delnice. Ni pa govora o tem, ker za to tudi ni potrebe, da bi se vlagateljem proti njihovi volji njihove vloge pretvarjale v prioritetne delnice ali v posebni rezervni sklad.

Z odobrenjem odloka plačil pa veljajo za Ljubljansko kreditno banko določila uredbe o zaščiti denarnih zavodov s dne 24. novembra 1934, po kateri bo banka v bodoče poslovala ter poleg obresti vseh starih vlog pričela tudi z izplačili starih — v prvi vrsti manjših — vlog, o čemer bo sklepal v bližnjem času upravni svet. Zadevni sklepi se predložijo ministrstvu v odobritev.

Od starega poslovanja po določilih uredbe popolnoma odvojeno poslovanje banke se razvija zelo ugodno. Nove naložbe pri zavodu dosega že skoraj sto dinarjev 50.000.000.—, kar je gotovo nad vse razveseljiv pojav, ki dokazuje, da se povrača zaupanje v naš najstarejši slovenski bančni zavod, ki 24. t. m. praznuje 35 letnico svojega obstoja. Del teh novih sredstev ima banka stalno razpoložljiv, deloma pa so to sredstva plasirana v skladu s strogiimi določili omenjene uredbe v izključno kratkoročne posle ter služijo nova gotovina in iz novih sredstev plasirani denar po določilih čl. 17 uredbe prvenstveno za zavarovanje novih upnikov, ki uživajo na ta način pri svojih naložbah v zavodu posebno varnost.

Dobava trošarine prostega sladkorja za vinski mošt

Zadnje dve jeseni je dovolilo ministrstvo za finance onim vinogradnikom, ki so bili bodisi po toči ali drugi umah tako oskudovani, da njih grozdje ni moglo pravilno dozoreti in razviti dovolj sladkorja, nabavo trošarine prostega sladkorja za slajenje kislih moštov. Tak sladkor je stal okrog 5 Din kg.

Pogreška te akcije, ki je bila gotovo v korist države in prizadetih vinogradnikov, pa je bila v tem, ker se je rešitev dovoljenja tako dolgo zavlačevala, da je sladkor dospel šele v drugi polovici oktobra. Posledice so bile zelo kverne. Šibki mošti so povreli v par dneh. Poznejša dodaja sladkorja v nastopnih mrzlih dnevih ni mogla spraviti vina v potrebno polno kipenje. To zlasti ne v naših lesenih vinskih hramih. Vino je tako ostalo nepovreto, šibko, neskladno sladko in kislo, motno itd. Pozimi se radi teh nedostatkov vina niso mogli vnovčiti, pomladi pa se počela z vretjem. Pomladansko vretje pa je za večino naših vinogradnikov, ki ne razpolagajo s potrebnimi pripravami, vedno nevarno. Mnogo, ali večina teh vin ni bila dozrela. Pomladansko vretje je poteklo neredno in nepravilno. Vino je ostal neprijeten okus brez potrebne »rožice«. Vse to je bila posledica — **prepozne** — dobave potrebnega sladkorja.

Da se letos, ko je slana dne 1. maja uničila velike dele vinogradov in so potem iz stranskih oči pogledali mladike z nastavkom, ki pa ne bo pravočasno dovolj dozorel, prepreči prepozna dobava sladkorja in s tem zvezane posledice, je poslal — **sreski kmetijski odbor brežiški** — že pred

nu, tretje pa se nanaša na operacije na našem denarnem trgu in s tem v zvezi z uvedbo reporta državnih obveznic. Nadalje bi Narodna banka izdajala klirinške nakaznice v obliki čekov, na podlagi teh klirinških nakaznic, ki bi jih prejeli naši izvozniki, čim dospe avizo o plačilu inozemskega dolžnika, bi naši izvozniki lahko dobili pri denarnih zavodih kredit za dobo, v kateri morajo čakati na izplačilo iz kliriranga. Končno so na seji razpravljali o vprašanju obkroga srebrnega denarja in o njegovi rentabilnejši uporabi pri denarnih zavodih v korist gospodarstva. O vseh teh vprašanjih bo končno sklepala širši upravni odbor na seji 26. t. m. V zvezi s sejo izvršilnega komiteja je guverner dr. Radosavljević izjavil, da bo dajala Narodna banka nadalje gospodarstvenikom kredite, zlasti izvozne in sezonske kredite ter avanse na klirinške terjatve v Nemčiji in Italiji, ki jih sedaj odobrava v večji meri. Tudi o dajanju avansov na klirinške terjatve bo končno sklepala širši upravni odbor 26. t. m.

enim mesecem prošnjo ministrstvu za finance za pravočasno dovoljenje trošarine prostega sladkorja obrazloživši posebno nujnost pravočasne dobave. Enaka vloga je bila poslana tudi banki upravi, Kmetijski družbi, Vinarskemu društvu etc.

Sedaj smo prejeli odgovor ministrstva za finance, da si morajo predhodno oskrbeti vsi prosilci za sladkor v zakonu določeno dovoljenje za skladiščenje o kletarskega nadzornika. S priložnega odobrenja za prosilci vsak posameznik ministrstvo financ za potrebno množino sladkorja. Seveda mora prošnje potrebno kolekovati.

Občine brežiškega sreza se pozivajo, da takoj zberejo prošnje prizadetih in jih po predpisnem obrazcu predložijo do 1. septembra g. kletarskemu nadzorniku. Oblijska ljena nam je nujna rešitev. Tako bi bilo mogoče v prvem tednu septembra zaprositi ministrstvo financ za dovoljenje trošarine prostega sladkorja. Po dobljenem dovoljenju bo treba oskrbeti za sladkor,

ki ga je mogoče dobiti samo v tovarni. Potrebna je torej zelo komplicirana procedura in se je bati, da pri zavlačevanju ne pridemo zopet — **prepozno!**

Zaradi tega bi bilo potrebno, da bi župan vseh vinogradnih krajev dravske banovine kjer je gospodarila slana, takoj kakomkoli obvestili prizadete, da skupno preko občine na predpisanih formulirjih (vsak se) odpošljejo vsaj do 25. t. m. prošnje g. klet. nadzorniku za dovolitev skladiščenja. Ko prejmejo odgovore, naj s priloženo zaprosijo ministrstvo za trošarine pristi sladkor.

Istočasno bi javili tudi Kmetijski družbi za koliko sladkorja so prosili da ga bo mogla pravočasno oskrbeti.

V interesu vseh prizadetih bi bilo, da gg. župani ne čakajo na take pozive višjih oblasti, temveč naj takoj sami potrebno ukredujejo v smislu gornjih navodil.

Urek Ivan

Zaposlenost v Jugoslaviji

Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu objavlja, da je bilo v juniju pri vseh njegovih krajevnih organih v državi zavarovanih 585.130 delavcev in nameštencev, to je za 18.391 več nego v prejšnjem mesecu. V primeri z lanskim junijem beležimo letos prirastek 16.489 članov ali 2,9%, v primeri z junijem predlanskega leta, ko je bilo stanje zaposlenosti najslabše, pa prirastek 47.935 članov ali za 8,2%.

V primeri z lanskim letom kažeta največji prirastek zaposlenosti okrožna urada v Splitu (+ 18,7%) in v Subotici (+ 12,1%). Najobčutnejši primanjkljaj nasproti lanskemu letu pa beleži okrožni urad v Banja Luki (11,2%). Tudi ljubljanski okrožni urad je bil med manjši krajevi. Nimi organi, ki so zabeležili manjšo zaposlenost nego lani. To zmanjšanje zaposlenosti pri ljubljanskem okrožnem uradu je znašalo 513 članov.

Povprečna dnevna zavarovana mezda pri vseh krajevnih organih je znašala v juniju 21.56 Din, to je za 0,65 Din manj nego lani. Skupna zavarovana mezda pa je znašala 315,4 milijona Din nasproti 315,8 milijona Din lani. Navzile povečanju števila zaposlenih članov za 2,9% je bil zaslužek delavstva v Jugoslaviji v letošnjem juniju docela enak lanskemu.

Gospodinja, katera hoče čisto prati in pri tem vendar perilo varovati, pere z Gazelo!

TERPENTINOVO MILO

GAZELA

pere zares čisto

Borze

20. avgusta

Na ljubljanski borzi sta malo porasli devizi na London in na Pariz, a popustili so Amsterdam, Newyork, Praga in Trst. V privatnem kliringu so notrali avstrijski šilingi neizpremenjeno 8.50—8.60; razen tega je zabeležena notica za angleške funte po 233.55—235.15. V zagrebškem privatnem kliringu so se urgovali avstrijski šilingi po 8.4750, grški boni po 33.50, angleški funti 233.50, španske pezete po 5.50. Na zagrebškem efektivnem tržišču je bila vojna škoda dalje čvrstejša. Za kaso se je zaključila po 373 in za avgust po 370. Nadalje so bili zaključki v 7% investicijskem po 83 in v 7% Blairu po 70.50.

Devize

Ljubljana, Amsterdam 2951.01—2965.61, Berlin 1753.48—1767.36, Bruselj 733.82—738.88, Curih 1424.22—1431.29, London 215.98—218.03, Newyork 4311.81—4348.13, Pariz 288.54—290.01, Praga 180.76—181.86 Trst 356.11—359.19.

Curih, Beograd 7, Pariz 20.2650, London 15.2150, Newyork 305.3750, Bruselj 51.6250 Milan 25.1250, Madrid 42.000, Amsterdam 207.20, Berlin 123.30, Dunaj 57.75, Stockholm 78.45, Oslo 76.45, København 67.9250 Praga 12.70, Varšava 57.85, Atene 2.90.

Efekt

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 372 — 372.50, za avg. 370 — 372, za sept. — dec. 370 — 372, 7% invest. 82 — 82.50, 4% agrarne 46.50 bl. 7% Blair 71.50 — 72.50, 8% Blair 80.50 — 81.50, 7% Drž.

Z

NIVEA

na zrak in solnce!

Nad 6.000 ljudi pri dirkah na Cvenu

Ljutomer, 20. avgusta

Kolo jahačev in vozačev je v nedeljo slavilo svojo 60.letnico. Za uvod v slavnosti je bilo v soboto v Ljutomeru premovalje konj, ki ga je izvedlo konjerejsko društvo. Priganih je bilo 103 toplokrvnih in 11 mrzlokrvnih konj. Nagrad je bilo razdeljenih 51 v znesku 7.260 Din. Prispevala je banovina, sreski kmetijski odbor in občina Ljutomer mesto. Od nagrajenih je bilo 38 ameriških kasačev, določenih za razstavo, ki je bila potem v nedeljo v žrebarni na Ovenu.

V nedeljo je veliko število občinstva pričakovalo na glavnem trgu prihod zastopnikov in odličnih gostov. Predsednik občine Kuharič je pozdravil brigadnega generala Dolčica iz Čakovca kot zastopnika Nj. Vis. kneza namestnika Pavla, nadalje so prispele ban dr. Puc, senator dr. Ploj, kot zastopnik kmetijskega ministra načelnik inž. Zidanšek, poslanec Lukačič, predsednik konjerejskega društva Lovro Petovar in še mnogi drugi. Župan je poudaril veliki gospodarski pomen muropoljske konjereje in narodno zavednost prebivalstva Ljutomerskega sreza, v odgovoru in zahvali za pozdrav je g. ban zagotovil, konjerejem naklonjenost kr. banske uprave ter je izrazil nado, da bo mogoče s aloznim delom premagati sedanje težave ter pripraviti tu. di kmetu boljše bodočnost. Dekleta v narodnih nošah so poklonila gostom šopke nageljčkov, nakar so gostje zasedli vozeve ter se v spremstvu kmečkih jezdecev odpeljali na Oven.

Tu so si predvsem ogledali razstavo konj v žrebarni. Predsednik zadruge za rejo žrebet g. Slavič je izrazil dobrodošlico, nakar je g. ban otvoril razstavo, ki je res pokazala najodličnejšo konjsko prirejo, razen tega pa celo vrsto trofej, ki so si jih konjereji že priborili na raznih dirkah. Obed je bil prirejen v gostilni Katice Rajhove na Moti in tu je izrekli zdravico predsednik kola g. škof, nakar so govorili g. ban, Petovar, Lukačič. Zaradi obširnega programa je morala preizkušnja konj izostati. 15. so se pričele dirke, ki jih je bilo osem. Častni gostje in drugi odličniki so jim prisostvovali na lepo okrašenih častni tribunah. Dirke so bile vseskozi zelo zanimive in mestoma prav napete, še prav posebno pa jugoslovnski kasaški derby za nagrado 10.000 Din, v katerem je zmagal sigurno kmetaki konj Peter Pilot, last Ludvika Slaviča z Grab v času 5.22 na 1.37.5 km. Vsega se je zballo pri dirkah rekordno število 6.000 ljudi od blizu in daleč. V dirki kmetjskih seniorjev (plemenske kobile) je zmagala Prima Antona Slaviča z Grab, v dirki dravske banovine (3 letni konji) Lasta Alojza Novaka iz Ba-

novcev, v spominski dirki predsednikov Kola (2 letni konji) Razlagova Oriksa iz Sitarovcev, v spominski dirki Joška Rajha (3 do 12 letni konji) Basta Ofelija, last V. Pernata iz Ptuja, v jahalni dirki je bila prva Rada, last M. Prodanoviča iz Slovenske Bistrice, v dirki poljedelskega ministrstva (4 do 12 letni) Princ Peter, last Ludvika Vlahoviča iz Maribora, v spominski dirki dr. Rosmanittha pa Basta Ofelija. — Izplačanih je bilo 32.700 Din nagrad in poklonjenih 8 častnih daril. Slavičev Peter Pilot je poleg nagrade dobil lovorjev venec in modri trak. — Gostje niso štedili v izrazi priznanja konjerejem in Kolu-jubilantu. Po dirki se je na Rajhovem vrtu razvila animirana zabava.

Mice Stojkove niste videli? Sedela je med kočarji ob cesti, ki drži na »Tratox. Prehitro ste vozili v avtomobilu, v »bagerlinih« — niti videli niste te ceste. Pa ni daleč od Rajhove gostilne.

Tudi mutastega mišiča Matjaša niste videli? Tik ob ograji je stal in si z robom bele krpe brisal oči. Užgale so se mu spet. Lujzike — pa ne, saj ne bom našteval... Samo dirke ste prišli gledat na Oven.

Ne vem, kdo je za prav najbolje vozil. Hodila sem za zidom ljudi ob ograji — ob »rontah« — in včasih videla, kako je švignil mimo vozač v pol modri, pol beli srajci. Številka 10. Številka 6. Številka 2...

— Drugi! Živio!... Guni! Guni, mah!... Eh, Makovec, ti idi epoti! Tak tak, vudri vrago...

— Lotojnega fežola? Van ga že don. Le prite si pujega...

— Toto ste vidli?

— To pa je vanda Maričin...

— Mojo penec, vragovje...

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

— Dva dinara, Još za četiri!... Brzo, molim...

— Willst du auch? —

Ob hrenovkah, ob pecivu, ob brezalkoholnih pijačah, ob pivu, vinu je bila dneča.

— Mati, jaz bi rada eno žemljo...

Tuna je pila malinovec za edina dva dinarja. Potem je odšla k ograji, kjer so stale ravno tako trudne, pegave žene z zdelanimi čimimi rokami.

Po kaj ste prišle ve, žene iz »Trate«, sem na dirko?...

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

Blagovna tržišča

21.10.

+ Chicago (20. t. m.) Začetni tečaj: pšenica: za sept. 85.75, za dec. 87.6250, za maj 80; turščica: za sept. 73.50, za dec. 65.1250, + Novosadska blagovna borza (20. t. m.) Tendence je stalna. Pšenica: sremenska in slavonska, 78 kg 115; banatska 78/79 kg 122; baška, 78/79 kg 123; gornjebaška in gornjebanatska, 79 kg 125; ladja Tica, 79 kg 131; ladja Begej, 79 kg 129; baška, banatska in bananjska, ladja Dunav 78 kg 128; eremska, 77-78 kg 121.50. Rž: baška 108 — 110 Ječmen: baški in sremski, 64 kg 115 — 120. Oves: sremski in slavonski 104 — 106. Koruza: baška in sremska 91 — 93 banatska 88—90. Moka: baška in banatska »Og« in »Ogg« 190 — 210, »2« 170—190, »5« 150—170, »6« 130 — 150, »7« 110 — 120, »8« 97.50 — 102.50. Otrbi: baški, sremski in bananski 87.50 — 90.

Bombaz

+ Liverpool (19. t. m.), Tedenca stalna. Zaključni tečaj: za okt. 6.03 (prejšnji dan 6.01), za dec. 5.88 (5.89).

+ Newyork (19. t. m.) Tendence stalna. Zaključni tečaj: za sept. 11.42 (11.39), za okt. 11.42 (11.39).

Naročite — čitajte „LJUBLJANSKI ZVON“

Ali se želite obvarovati pred

že rabljenimi

CHAMPION

svečicami, potem jih kupujte samo v originalnih zavojčkih. Glavno zastopstvo in skladišče Robert Weinberger, Zagreb, Gunduličeva 16.

Umrta nam je po kratki mukepolni bolezni naša zlata mamica, stara 63 let, prevedena s tolažili svete vere, gospa

Antonija Kuhar roj. Glančnik

soproga gostilničarja in posestnika v Vevčah.

Pogreb predrage bo v četrtek 22. t. m. ob pol 6. uri pri Devici Mariji v Polju.

VEVČE, 20. avgusta 1935.

Av gust Kuhar, soprog: Gusti, Maks, Ivan, sinovi; Tončka por. Gorjup, Ivanka por. Trost, Rezika, Brigita, hčere; Gorjup Josip, Trost Vilko, zeta; Danijela, Jelka, vnukinji.

Življenje v Addis Abebi

Štiri in dvajset ur v abesinski prestolnici — življenje na cesti, v javnih lokalih in na dvoru

S proslave rojstnega dne abesinskega vladarja

Skozi živahne ceste glavnega mesta, pripoveduje znani francoski novinar Jean Allouche, jaham na lepi, krepki muli, kajti čeprav imajo v Addis Abebi razkošne automobile in taksije, je njih cena nedosegljiva, ne glede na to, da so prevozno sredstvo, ki mu nedostaja krajnega kolorita. Žival sem kupil od moža, ki trguje s konji, mulami in ljudmi.

Spremlja me mlad uradnik, ki mi ga je dal ljubizno na razpolago vnanji minister. Mladenič je dražesten, vzgledno so ga v cesarskem liceju, govori dovršeno francosko. Spremlja nas še moji lastni askari (vojaki), nosači, mož, ki preganja muhe, in neizogibni nosilec dežnika, ki odganja za nami postopaje in berače. Vso noč je silno deževalo, sedaj, zjutraj, pa se blešči sonce skozi sinikasto meglico, ki leži nad mnogimi dolinami Addis Abebe. V zraku diši po evkaliptu, kajti z lesom tega drevesa kurijo na vsakem ognjišču prestolnice.

Ceste niso nikoli enolične. Odličnik, ki nam prihaja s svojim spremstvom naproti, se pokloni z glavo, kakor zahteva vljudnost. Na cestnih križiščih stoje policaji v svojih modrih uniformah in bosonogi pod velikimi marekami in urejajo povsem resno promet. Pešci stopajo rajši po vozišču, kajti hodišča niso dobro tlakovana. Pri tem se z neverjetno spretnostjo zvijajo med konji, ki dirajo brez prestanka po cestah.

Čarovniška vera v našem stoletju

Srednji vek v današnji Nemčiji

V vasi Gosenbachu pri Siegenu na Hesenskem (Nemčija) so se pred kratkim dogajale čudne stvari, ki spominjajo na najljubše srednji vek.

V neki hiši je obolel eden izmed sinov in ker vsa zdravila niso zalegla, je prišla njegova družina do prepričanja, da ga je uročila neka sosedka, ki jo je bolnikov brat zavoljo tega tudi pretepel. Toda bolnik je vse eno umrl in tedaj so se njegovi sorodniki obrnili do neke druge ženske, ki je bila na glasu, da zna izganjati zle duhove in čarovnice.

Na dvorišču hiše, v kateri je ležal mrtvec, so zakurili velik ogenj, okrog katerega so v

Na trgu »Etiopska zvezda« morashoditi v krogu. Tu stoje veliki kinematografi in evropske trgovine. V Addis Abebi so štiri kinematografi, dva nadaljnjaja bodo zgradili. Filme dajejo tu večinoma v francoskem jeziku, a tudi v angleškem. Povprečna vstopnina je 2 tolarje, torej približno 17 Fr. Ta čas zbujajo največje zanimanje filmano tedensko poročilo v kinu Grand Hotela. Ta film prikazuje med drugim ceremonije ob proslavi obletnice italijanskega vstopa v vojno. Etiopski poglavari naročajo na tuje vstopne zase, za svoje družine in prijatelje. Seleti bodo čim bližje platnu, da bi bolje videli lučev svetlobe.

Na svoji četrti srečavamo tu pa tam improvizirano sodišče pod milim nebom. Alesinec ima posebno veselje do takšnih sodišč. Za najmanjše difference med trgovci in kupci se v množici stori sodni dvor, sodnike izvolijo iz množice in prične obeh strank zastopajo svoja stališča z mnogo energije, kretnjami in prisegami. Zmaga je na strani zgovornejšega in ko pade sodb, se nasprotnika ločita kot dobra prijatelja z mnogimi pozdravnimi ceremonijami.

Pred nekoliko dnevi so proslavili 44. leto cesarja Haileja Selasija. Svečanosti so bile posebno pompozne. Začele so se z 21 topovskimi streli, predpolodne je cesar sprejel zastopnike diplomatskega zbora in domače odličnike. Popoldne pa se je vršila slavnostna pojedina, h kateri so povabili 2000 veli-

kašev, častnike in vojake kraljeve garde in med katero so prinašali za cesarja neprestano darove tudi iz najbolj oddaljenih in ubogih provinc.

Zvečer je bil sprejem za dvorne osebnosti in tuje goste. Ob desetih se je veliki dvorani cesarjevega kinematoteke začela ta svečanost z razkošnim dinjem, ob dveh zjutraj pa se je začel v grafa ples. Evropske dame so imele na sebi zadnje modne kreacije, gospodje frake in redove, maloštevilne etiopske dame so bile oblečene v belo abesinsko obleko z modrim robom, abesinski velikaši so bili prav tako oblečeni v domači kraj, temnosiv plašč, črne svilene hlače in dokolenke. Igral je na galeriji armenski orkester, a lakaji, ki so bili oblečeni po francoski navadi, so med modernimi plesi ponujali na brezhiben način okrepčila. Cesar je prisostvoval slavnosti na majhni estradi v družbi cesarice Manen, ki je nosila sinji plašč. Po tolmaču se je razgovarjala z damami inozemske kolonije. Cesar ni delal vtisa, da bi ga trla kaka skrb. Ostavil je svečanost šele ob zori.

Po končani slavnosti so odšli mnogi gostje v plesni bar »Pri papigic«, edini nočni lokal v Addis Abebi. Ob šestih zjutraj tam še plešejo, v miljeju, ki ne more biti manj afriški. Jutra so skoraj ledeno mrzla in na cestah opazujejo vojaki, ki prihajajo od vseposod ob zvokih trobent, začudeno te »frenček«, ki hitijo v čudnih kostumih preko umazanih mlak k svojim avtom.

Poučna lekcija

John Rockefeller mlajši, sin ameriškega multimilionarja, jo je pošeno zagodel ameriški davčni oblasti. Tisti dan, ko je bil objavljen osnutek najnovejšega finančnega zakona, katerega hoče predsednik Roosevelt predložiti kongresu in ki po svoji strogosti presega vse dosedanje davčne določbe, je imenovan bogataš ukazal prodati za 77 milijonov dolarjev petrolejskih delnic, izkupiček pa je poklonil dobrotelnim društvom in umetnostnim ustanovam.

Rockefeller ml.

V ostalem ni to prvi primer svoje vrste v Rockefellerjevi rodbini. Že Rockefeller starejši je podaril približno četrtno svojega imetja raznim ustanovam samo zato, da ga je odtegnil obdavčenju.

Električna hiša

Dom z 864 električnimi služabniki

V Woodlandu v ameriški državi Ohio si je dal milijonar Harald Branton, čudak, ki ne mara nobenih ljudi okrog sebe, zgraditi po slovitom gradbeniku in izumitelju, inž. Vaughanu, hišo, kakršnih ne bo mnogo na svetu.

Da bi gospodarja v tej hiši ne motil niti noben živi služabnik, mu je Vaughan postavil vanjo na stotine električnih služabnikov. Sam pravi, da jih je 864. Majhen pritisk na gumb zadostuje, da prične takšen služabnik delovati — če ni narejen celo tako, da deluje avtomatično.

Živega vratarja Branton n.p. ne potrebuje, kajti okrog vsega posestva je obroč nevidnih žarkov, ki sporoče preko selskih celic v vsak hišni prostor avtomatično, če se hiši približuje kakšen človek. S komplicirano zrcalno napravo ugotovi Branton lahko iz vsakega prostora, kdo je ta obiskovalec in po telefonu ga lahko vpraša, kaj želi. Ima tudi posebno brezžično oddajno in sprejemno postajo, s katero se lahko ob vsakem času pogovori s svojim osebnim tajnikom v sosednem mestu in mu sporoči svoje želje.

Čim se prične mračiti, se v vseh sobah avtomatično prižgo električne žarnice v podu, ki jih milijonar ugasne tedaj, ko leže spat. Če se podnevi nebo zmrača in nastane vihar, se vsa vrata in okna avtomatično zaprejo. Skoraj bi

pozabili povedati, da čudak lahko iz vsakega prostora odpre hišna vrata kakšnemu obiskovalcu, ki ga hoče sprejeti.

Enkrat na teden, med tem ko je milijonar po poslih v mestu, prideta v hišo dva služabnika, ki vse pospravita in pripravita gospodarju po njegovih navodilih hrano za ves teden. Pri tem so jima v kuhinji in drugod seveda na razpolago dragocene in brze električne aparature od električnega ognjišča do električnega pomivalnika posoda, a ko opravi svoje delo in odideta, poskrbi električni razprševalec parfema, da se zrak očisti in osvobodi vseh hišnih duhov.

Nekaj posebnega je seveda tudi Brantonova spalnica. Če se mož med spanjem n.p. nevede okruja, stopi v akcijo takoj električni termostat, ki vključi infrardečo, ogrevajočo, a nesvetočo žarnico. Ta priprava omogoča, da se milijonar ne prehladi niti pozimi, kadar spi pri odprtih oknih.

Da je pri vseh teh nenavadnih udobnostih tudi račun za elektriko nenavadno visok, si lahko mislimo.

Tagore poseti Evropo

Bengalski pesnik in filozof Rabindranat Tagore se pripravlja na ponoven poset Evrope. Obiskal bo Francijo, Anglijo, Poljsko in morda še katero manjšo državo.

Tom Mooney vendarle nedolžen

Glavna priča je po krivem prisegla

Zgodba ameriškega socialističnega voditelja Toma Mooneya je že čisto razburjala ameriško in svetovno javnost. Po nekem bombnem atentatu ob priliki velike demonstracije zoper udeležbo Zedinjenih držav v svetovni vojni so ga aretirali, češ, da je pri tem atentatu sodeloval. Obsodili so ga na smrt, a potem pomislili na dosmrtno ječo. Mooney je neprestano zatrdjeval svojo nedolžnost, večkrat je skušal doseči po svojih zagovornikih, da bi se obno. vil proces proti njemu, navajal je vsakovrstne priče za svojo nedolžnost, a vse zaman. Pravkar poročajo, da je vložil nov

predlog za obnovitev procesa in njegovo oprostitev. O tem predlogu bodo razpravljali v začetku prihodnjega meseca.

Iz Baltimora je prišla namreč vest, da je star, mrtvouden mož po imenu John Mc Donald, ki je v prvem procesu kot priča nastopil proti Mooneyu, na smrtni postelji izpovedal, da je tedaj pred porotniki po krivem prisegel. Državnemu tožniku je bil tedaj dejal, da Mooneya sploh ne pozna, državni tožilec pa ga je pregovoril, da bi s prisego potrdil, da je atentat videl izvršiti Toma Mooneya in njegovega dozdavnega pomočnika Billingsa.

Merjenje srčnih utripov

Ameriški zdravniki zelo mnogo uporabljajo elektrokardiograf, pripravo, ki omogoča na preprost način natančno merjenje utripanja srca.

Šlepec zida hišo

Pred kratkim je dovršil slepi Španec Alvarez Salaz iz Cordove svojo hišo. Mož je že od svojega osmega leta popolnoma slep. Hišo je gradil devet let in pri delu mu ni pomagal nihče razen njegove matere, ki je z daj v šestdesetem letu. Hiša je tako vzorno sezidana, da so jo hodili ljudje ogledovat še med delom. Šlepecu zidarju so izrazili domačini svoje priznanje s tem, da so se korporativno udeležili slavnosti, ki jo je priredil Salaz po dovršenih gradbenih delih. Mestni župan iz Cordove je izrekel vztrajnemu šlepecu čestitke v imenu vseh občinarjev. Salaz se je županu zahvalil z genljivimi besedami. Dejal je, da ga neizmerno veseli, da morejo vsaj drugi videti podobo hiše, kakršno je nosil v svoji duši še izza mladih let.

Ženske boljše pilotke

Iz Moskve poročajo, da se v onodnih strokovnih krogih čedalje bolj utrjuje naziranje, da so ženske boljše pilotke kakor moški. Grobovski, eden prvih ruskih strokovnjakov za letalstvo, je o tem popolnoma prepričan. Moški le redko prenesejo višino nad 7000 m v zraku brez naprav za kisik. Letova se jih omotica. Ženske pa se povzpno brez te nevarnosti lahko v višino 10.000 m in več. Tudi v zračni borbi so ženske baje vztrajnejše in odpornejše od moških.

Največji moški

Največji moški na svetu je trenutno menda 23 letni Finec Vainö Myllyrino, ki meri v višino 248 cm in tehta 175 kg. Velikan je sin popolnoma normalno raščenih staršev in je tako proporcionalen, da je bil v svojem 20. letu starosti potrjen k vojakom. Kjer je služil leto dni. Mnogi zdravniki in medicinske kapacitete so Myllyrina preiskali, ker jih je zanimala zgradba njegovega telesa. Myllyrino pa je tudi dovolj prebrisan, da je napravil iz svojega telesa prav donosni poklic: potuje namreč po svetu in se kaže ljudem za denar.

A NEKDOTA

Ko je prva Udrzalova vlada podala ostavko in se šla posloviti od svojega predsednika, se je nekdo spomnil tudi bolnega ministra dr. Viškovskega. Ta beseda je sprožila splošno jadikovanje med ministri, Matoušek je omenil, da se je bil poleti zastrupil z gobami, Czech je tožil nad hrpo in revmatizmom, Meisner je opisoval svoje muke, ko si je bil nakopal zastrupljenja krvi, Bradač pa še vedno ni mogel pozabiti, kako se je bil pobli o priliki nezgode z avtomobilom. Nekdo je pripomnil, da je bila Udrzalova vlada sploh nekako boleha in kilava.

»Da, da, se je oglasil na to sam Udrzal, kakor kaže, sem jaz, ki podajam ostavko iz zdravstvenih razlogov, med temi edini zdrav in čvrst.«

VSAK DAN ENA

»Nezastlašano — jaz naj bi si dovolil kaj takega!«

(Sundigunisse Strick)

Operacija v leopardovi kletki

Kako so ukanili bolno zver, da so jo pozdravili

Vodstvo londonskega živalskega vrta je bilo že nekaj časa v skrbni zavoljo priljubljenega leoparda »Nancy«, ki je postajala od dne do dne bolj divja in razdražena. To očitno zavoljo tega, ker se ji je desna šapa gnojila, vanjo se ji je namreč vraščal predolg kremplj. Ker je žival takoj prešla v napad, čim se ji je kdo skušal približati, niso vedeli, kako bi izvršili potrebno operacijo.

Končno si je živnozdravnik zoološkega vrta dr. Ververs izmislil vojno zvijačo. V kletko z leopardi so postavili manjšo kletko s padalnimi vrati. Leopardka si je to kletko takoj osvojila in ni dovolila niti svojemu stemu življenjskemu drugu »Billu«, da bi zahajal vanjo. Nekega jutra, ko je Nancy v svojem zaboju še spala, so ga zaprli, potem pa so vanj toliko časa vbrizgavali mešanico etra in kloroforma, dokler ni žival pod njunim vplivom očitno zapadla narkozi. Nato so ji izklekli bolno šapo skozi odprtino v zaboju, ji odrezali predolgi kremplj, gnojno ra-

no operirali in desinficirali — vse skupaj ni trajalo več nego šest minut.

Ko se je Nancy zbudila iz narkoze, je bila videti nekaj časa še omotena, a že čez nekoliko ur je tekala spet po kletki, kakor da se ni bilo nič zgodilo.

Nova luka v sibirski Arktidi

»Tempe« poroča iz Moskve, da namestila Rusija zgraditi na severni obali Sibirijskega morja, ki bo opremljena z najmodernejšimi pripomočki za ladje. Za novo arktično postajo je predviden otok Dickson, ki leži severovzhodno od Samojedskega polotoka in na severu Jenisejevega zaliva. Pristanišče bo dograjeno do 1.1937 in bo imelo v zalogi 37.000 ton premoga, ki bo na razpolago vsem ladjam v teh vodah.

Sokolstvo

Župne plavalne tekme v Trbovljah

Na praznik so bile v Trbovljah tekme za župno prvenstvo v plavanju in v skokih. Udeležba zaradi slabega vremena ni bila zadovoljiva in so bila zastopana samo 3 društva: Trbovlje, Store in Celje. Plavalci in skakalci, ki so nastopili, so pa do kazali velik napredek in so rezultati veliko boljši od lanskih. Tekme so zanimalo veliko število gledalcev, vodili pa je župni načelnik br. Poljšak in plavalni poročevalac br. Gala. Tekme so se pričele ob 9. in so se ob 15. nadaljevale. Izidi so sledeči:

Člani:

50 m prosto: 1. Mikuletič Branko, Celje, 32.1, 2) Gnuč Marjan, Trbovlje, 33, 3) zužič Savo, Celje, 33.1.
100 m prosto: 1. Mikuletič Branko, Celje, 1.34.2, Planec Fr., Trbovlje 1.35; 3. Barle Jože Štore, 1.45.5.
100 m prosto: 1. Mirnik Mir., Celje, 1.15 2) Zužič Savo, Celje, 1.18, 3) Gala Gojmir Trbovlje, 1.19.
50 m hrbtno: 1. Mikuletič Branko Celje, 44, 2) Pance Franc 47, 3) Božič Pavle, Celje, 51.
200 m prosto: 1. Mirnik Mirko, Celje, 3.02.3, 2) Zužič Savo Celje, 3.08, 3) Gala Gojmir, Trbovlje, 3.26.

Moški naraščaj:

50 m prosto: 1. Persoglio Oto, Trbovlje, 23.2 2) Ferlež Saša, Celje, 24, 3) Mol Oki, Trbovlje, 29.
100 m prosto: 1. Tori Savo, Trbovlje, 1.36.4 2) Dolinar Zdenko, Trbovlje, 1.41 (samo dva tekmovalca).
100 m prosto: 1. Ferlež Saša, Celje 1.20 2) Persoglio Oto, Trbovlje 1.25, 3) Tori Savo, Trbovlje, 1.25.2

Prva medžupna lutkovna šola v Ljubljani

Da se vzbudi med našim Sokolstvom čim večje zanimanje za lutkarstvo, važno prosvetno panogo za vzgojo naše mladine, je ŽPO pod predsedstvom lutkovnega referenta br. Lojzeta Kovača organiziral v dneh od 15. do 18. t. m. štiri dnevno lutkovno šolo, ki se je udeležilo 45 tečajnikov iz žup Celje, Ljubljana, Maribor in Novo mesto. Šola je otvoril s pristrnim pozdravom predsednik ŽPO Ljubljana br. Janez Pohare, ki je sporočil pozdrave odnosa 1. nam. staroste Saveza SKJ brata Gangla in pozdružil domačina Kajzela in organizatorja šole br. Kovača. Br. Pohare se je zahvalil najprej starosti br. Kajzeli, nato pa je sporočil še pozdrave odnosa župnega staroste br. referenta Lojzeta Kovača. Da se tečajniki tudi praktično izvežbajo v lutkovni umetnosti in da vidijo nazorno, kako so organizirani lutkovni odri, je bila obenem prirejena tudi lutkovna razstava, ki so na njej razstavili svoje odre, lutke in lutke: Ljubljanski Sokol, Sokol I. Tabor, Ljubljana III., Vič, Maribor-matica in Sokol Maribor I.

Tečajniki so v 30 urah predelali najvažnejšo stvarno lutkovno umetnost. Predavali so v šoli: S. Zeljeznova »Vzgoji pomen lutkovnega odra«, br. Lojze Kovač »Postavitve odra in praktične vaje«, Ročne lutke, oder, plastika, slog, pohištvo, slikanje dekoracij, kostumi in kabaretna lutka, br. Jaka Špičar »Zgodovina lutkarstva«, br. Milan Skrbinek »Režija in recitacija« in br. Lojze Počivalnik »Razsvetljava in svetlobni efekti«. Ob zaključku šole so si tečajniki ogledali še lutkovni oder Sokola I. na Taboru in napisali tudi nalogo o vtisih v šoli. Vsi so se zelo pohvalno izrazili o vzorni izvedbi in organizaciji te prve medžupne lutkovne šole, ki naj bi ji v najkrajšem času sledila druga. Tudi pri zaključni debati so vsi tečajniki ponovno izrazili svoje veliko zadovoljstvo. Ob zaključku šole se je predsednik ŽPO br. Pohare zahvalil vsem tečajnikom, predavateljem, posebno br. Milanu Skrbniku in pa organizatorju šole br. Kovaču. V imenu tečajnikov pa je izrekel zahvalo in priznanje br. Ambrožič (Maribor I.). Šola je nato zaključil z bodrilnimi besedami br. Kovača ter pozival k vztrajnemu delu na tem področju za vzgojo naše mladine in da bi skoro vsaka sokolska ednica postavila svoj lutkovni oder. Želimo tudi mi, da bi šola rodila obilo sadov, v vseh naših ednicah pa naj bi neugnani »Jutru« vsako zimsko popoldne zabaval mladino.

Sokolska župa Kranj priredi v okviru proslave 25-letnice obstoja v nedeljo 25. t. m. na Jesenicah idejno revijo pod naslovom »K radosni in bratstvu«, pri kateri sodelujejo razna sokolska društva. Revija je sestavljena kot simbolična igra, ki jo prepletajo telovadne, pevske in godbene

25m hrbtno: 1. Kuhar Jelko, Trbovlje 21 2) Božič Stanko, Celje, 23, 3) Dolinar Zdenko, Trbovlje, 25.
50 m hrbtno: 1. Kuhar Jelko, Trbovlje, 47.4, 2) Ferlež Saša, Celje, 50.4

Članice: v vseh točkah je nastopila samo Kolbezen Hermína iz Trbovelj: 25 m prosto: 22.1, 50 m prosto 52.1, 50 m prosto 53.1, 25 m hrbtno 24.3. Ženski naraščaj: 25 m prosto: Pokošek Fanči Trbovlje, 17.4, 2) Cergol Zdenka, Celje, 22.2, 3) Kukovec Iva, Celje, 29. 25 m hrbtno: 1) Persoglio Anica 26.3; 2) Cergol Zdenka, Celje, 27.3; 3) Grlic Vida, Trbovlje, 27.3.

Popoldne so nastopile štafete 4 krat 50 m prosto: 1) Celje (Zuzac, Ferlež, Mirnik Mikuletič) 2.15.1 2) Trbovlje (Kozin, Petrič, Grlic, Gala) 2.16.9. To je bila zelo zanimiva tekma, ostale štafete so bile samo iz Trbovelj, ki pa niso bile zanimive in naj se v bodoče take štafete, kjer ne nastopita vsaj dve, izpustijo. Skoki v vodo: člani 1) Gala Gojmir, Trbovlje, 35.5, 2) Rozin Milos, Trbovlje, 18.5 točk. Naraščaj 1) Ferlež Saša, Celje, 31.5, 2) Kuhar Jelko, Trbovlje, 29.5, 3) Kolbezen, 27.5 točk. Od članice je nastopila le sestra Forte Marica iz Trbovelj in dosegla z lepimi skoki 23 točk. Ženski naraščaj: 1) Cergol Zdenka, Celje, 23. 2) Kuder Elki, Trbovlje, 19.5, 3) Vrisk Krista, Celje 15 točk. Waterpolo tekma med Celjem in Trbovljami je bila zanimiva, postajala pa je preveč živa in je bila predčasno zaključena 1 : 1. Želimo, da se plavalni sport razvije po vseh sokolskih ednicah in da bi bile tekme prihodnje leto sestavljene iz več ednic. Sodniški zbor je nalogo zadovoljivo rešil.

točke in izzveni v veliki sceni na koncu v geslo, kakor ga nosi naslov. Izvajanje vodijo sami člani domačih edinic in sodeluje priznana godba bratskega sokolskega društva Jesenice. Poleg lepikov bo izšla župa razlago simboličnega dela, ki bo na razpolago že pred prireditvijo vsem posetnikom v lažje razumevanje. Revija se uprizar na prostem v senčasti Hrenovci in prične ob 15. uri. Konec najdalje ob 18. uri, tako da bodo zunanji posetniki lahko prispeli z vlaki ob 14. uri in se z večernimi vlaki vrnili. Članstvo se poziva na obilno udeležbo in naproša, da poseti prireditev kolikor je mogoče v narodnih rošah.

Trziški Sokoli so polagali prejšnjo nedeljo na letnem telovadišču za prosvetnim domom obratno uspešnega dela in to po zaslugi tehničnega odbora, ki se žrtuje večer za večerom. Ob sodelovanju mengeške godbe so nastopili vsi oddelki s prostimi skupinskimi vajami, na orodju, z igrami, z vsem, kar napravi nastop privlačen, lep in zanimiv. Nedvomno sta odnesla poleg brata načelnika levji del uspeha br. Vidmar in S. Zihorlova. Spored je obsegal dobrih 10 točk in obilnost ni štedilo s priznanjem. Po telovadi, ki je privlačila dokaj gostov tudi iz Domžal, Radomelj in Mengša, se je razvila prijetna zabava.

K Sv. Križu pri Liti so pohiteli Sokoli iz Mirovne in Temeniške. Šola je potekala 18. t. m. in to iz edine let organizirala, št. Lovrenčič, ki je z vsemi svojimi oddelki, Trebnje, št. Rupert in št. Janž. Pri cerkvi so priredili skromen nastop, ki je številnim vaščanom, zelo ugajal. Govorila sta starosta mirovskega Sokola br. Lunaček in prosvetar iz Trebnjega br. Dominko. S tem propagandnim izletom je sokolstvo mirovskega okrožja položilo spet temelj novi edinci, ki jo bomo čimprej pozdravili v svoji sredi.

Mirovska sokolska okrožja bo slavilo 8. septembra t. l. svoj prvi jubilej 5-letnico obstoja, in priredi pri marljivosti sokolski edinci št. Lovrenčič svoj IV. okrožni zlet. Da pa to svoje slavlje dvigne, je okrožno načelnikstvo razpisalo za ta dan I. okrožno lahkoatletsko tekmo: člani bodo tekmovali v teku na 100 in 200 m, metu kroglice, diska in kopja ter v skoku v višino in daljino, članice pa v teku na 60 m, metu kroglice in kopja ter obeh skokih. Poleg tega pa se vrše ob zaključku tekem tudi štafete članov 4x100 in članic 4x60 za prvenstvo okrožja. Najavljeni so tudi tekmovalci izven okrožja, da bo borba zanimiva. Popoldanski javni nastop bo zelo pester. Vsi načelniki MSO naj pravočasno

pošljejo okrožju prijavnico za zlet, ostale edince in Sokolstvo pa vabimo k čim lepši udeležbi.

Sokol Prevalje. Naš kraj je zapustil dolgoletni načelnik Sokola in prosvetar br. Vinko Vidmar. Pred 11 leti je prišel k nam kot organ finančne kontrole. Tedaj je bila tu še ledina, narodno prebivalstvo je nujno potrebovalo voditeljev. Kmalu po njegovem prihodu se je sokolsko društvo osamosvojilo. Njemu je bilo poverjeno mesto načelnika, ki ga je zavzemal celih 10 let in je šele izni prevzel prosveto. Bil je pravi mož na pravem mestu. Občudovali smo ga kot izvršnega telovadca pri domačih in tujih nastopih, v telovadnici pa smo v njem spoznali še boljšega učitelja in brata. Vzljubili so ga tudi vsi, s katerimi je imel službene stike. Z njim izgubimo najodličnejšega javnega delavca poslednjih let. Na odhodnico je povabilo sokolsko društvo svoje članstvo in bil je večer prijetnih spominov. Želimo bratu Vinku na jugu mnogo sreče!

Sokolstvo na Gorenjskem. V nedavnem članku pod tem naslovom so bile nekatere pomote, ki jih popravljamo z naslednjo ugotovitvijo: Sestanek vseh eta-rejš in načelnikov blejskega sokolskega okrožja se je vršil 26. maja na Bledu in na tem sestanku je bil izvoljen za okrožnega načelnika br. Končič Fran, za načelnico pa sestra Kotin Beta, oba od Sokola Bohinjske Bistrice. Ker je bil v Bohinjski Bistrici 4. avgusta okrožni zlet, je bilo vse tehnično volstvo v rokah brata Končiča in sestre Kotine, dočim je br. Ražar zastopal župni tehnični odbor.

Sport

V nekaj vrstah

Kakor lani tako se je tudi letos vršil v Trzinu teniški turnir med S. K. Domžalami in S. K. Trzinom. Turnir je imel značaj treninga obeh klubov in zato so igralci igrali vsak samo po en set. Rezultati so bile: Single gospodje: ing. Skok (D): Hulanicki (T). Ing. Skok je odločil zmago v svojo korist s 6:0. Aufmordt (T): Mueller (D). Oba igralca sta pokazala krasno igro, posebno mladi Aufmordt, ki je zmagal s 7:5. Verbič J. (T): Senica M. (D) Senica je podlegel Verbiču s 6:2. Landstetter R. (D): Herman (T). Igra je bila ena najlepših. Nasprotnika sta si bila skoraj enako vredna, toda z bolj premišljeno in mirnejšo igro je zmagal Landstetter s 6:1. Landstetter O. (D): Stranysky R. (T). Stranysky je zelo dobro odbijal žoge, toda svojemu nasprotniku ni bil kos, ter je podlegel s 6:1. Schwickert (T): Senica J. (D). Zmagal je sigurno Schwickert s 6:0. Kurald (T): Voglar (T) Kurald je zmagal s 6:3. Single dame: Ušenčnik (D): Lončar (T). Ušenčnikova je sigurno zmagala s 6:0. Bahovec S. (D): Stranysky M. (T) že takoj ob začetku je bilo videti, da bo zmagala Bahovecova, ki je s krasno igro navdušila vse prisotne. Igra je dobila s 6:0. Bahovec (D): Escher (T). Bahovecova je sigurno zmagala s 6:0. Ušenčnik (D): Klauer (T). Zmagala je Ušenčnikova s 6:4. Bahovec S. (D): Mišček (T) 6:1. Ušenčnik (D): Stranysky E. (T) 6:1. Mixed double: Bahovec S. Landstetter R. (D): Klauer, Herman (T) 6:3. Bahovec S. Mueller (D): Escher. Stranysky R. (T) 6:1. Double gospodje: Landstetter O., Ing. Skok (D): Hulanicki, Aufmordt (T) 6:1. Kurald, Senica (D): Schwickert, Herman (T) 6:4. Domžalčani so bili v premoči, čeprav je SK Trzin ob lani mnogo napredoval. Oba kluba si želita še takšna srečanja.

Na veslaškem prvenstvu Evrope v Grue-nau pri Berlinu letos nismo poželi posebne slave. Že v predtekmovalnih so naši veslači v štirih disciplinah — res so imeli tudi silno trdo konkurenco — izpadli iz nadaljnjih bojev (tudi osmerec »Krk« se kot favorit ni mogel rešiti te usode), v finalih pa sta odpravdala še ostala dva čolna. Strlica s krmarjem — ki jo je postavil Gusar — je v ostri konkurenci zasedla tretje mesto, double — scull (H v K, Zagreb) pa je v finalu srečno ostal zadnji.

Zagreb ima drevi sporno senzacijo — lahkoatletski dvoboj med angleško dijaško reprezentanco in našimi elitnimi atleti. Med izbranimi, ki bodo zastopali jugoslovnske barve, čitamo tudi imena: Kovačič (bleziran?), Goršek in Czurda. Nekaj premalo se jih zdi, po uspehih v nedeljo?

Službene objave LNP

Nadaljevanje s seje p. o. 14. avgusta 1935. Verificirajo se s pravom nastopa 24. avgusta za Svobodo, Ljubljana: Planinec Emil, Stepančič Dušan, Mikec Marjan, Fon Franc, Bajželj Marjan, Werk Zrinko, Kacjan Maks, Zajc Mirko, Girandon Alojz, Klevišar Franc, Jančičar Karel, Remškar Vinko, za Mars, Ljubljana: Janežič Janko, Legiša Bruno, Ban Alojzij, Kos Leon, Pavlica Zlatko, za Amater, Trbovlje: Grač-

nar Karol, Polak Konrad, za Dravo, Ptuj: Krek Stanko, za Gradjanski, Čakovci: Barančič Mijo, za Slugo, Zagorje: Škrabar Nikolaj Prosenec Pavel, za Slovan, Ljubljana: Ložar Edvard, za Muro, Murska Sobota: Bednjak Bela, Sečko Janez, Koudila Karel, za Primorje, Ljubljana: Sedej Ferdo, Grošelj Božidar, S pravom nastopa 24. avgusta za mednarodne, 14. novembra za prijateljske in 14. februarja 1936, za prvenstvene tekme se verificirajo za Amater, Trbovlje: Kašman Ernest, za Rapid Maribor: Kolar Franjo, Zavrne se verifikacija igralca Tkalec Ivana za Rapid, Maribor, ker je igralce pod suspenzom in verifikacija igralca Kuraš Rudija za Trbovlje, ker ni prijava predložena na predpisani tiskovini.

Suspendirajo se igralci Seifert Viktor, Heller Ivan, Golinar Ivan, vsi Železničar. Maribor, Istvanovič Florijan, Čakovski SK dokler ne poravnajo svojih obveznosti do prejšnjih klubov.

Pozivajo se klubi, da pošljejo do prihodnje seje izkaznice z odjavnicami za igralce, ki so prešli v drug klub, in sicer Svoboda, Maribor za Kolarja Franja, Trbovlje za Kašmana Ernesta, SK Reka, Ljubljana za Remškarja Vinka in Primorje, Ljubljana za Jančigara Karla.

Izvežbajo se pari in določijo termini junijskih prvenstvenih tekem: I. termin: Hermes-Korotan, Mars-Svoboda, Mladika-Reka, Ilirija-Primorje. II. termin: Svoboda-Hermes, Mars-Mladika, Reka-Primorje, Korotan-Ilirija. III. termin: Hermes-Mladika, Svoboda-Korotan, Primorje-Mars, Ilirija-Reka. IV. termin: Primorje-Hermes, Mladika-

Asanacija istrskega zadružništva

Kakor znano, se je na prizadevanje oblasti leta 1929. ustanovila centralna posojilnica in hranilnica v Istri, ki je imela nalogo likvidirati hrvatske kmečke posojilnice in hranilnice. Zvezo obrtnih zadrug in koordinirati delovanje posameznih lokalnih zavodov z novo gospodarsko politiko. Centralna hranilnica je postala center gospodarskega delovanja velikega števila kreditnih in agrarnih ustanov v deželi, vendar pa ni dosegla v celoti svoje, ki si jih je zastavila, pa je morala zato v likvidacijo. Z dekretom z dne 5. julija 1934 je bila njena likvidacija poverjena Zveznemu zavodu beneških hranilnic, ki se je moral obvezati, da bo vrnil v celoti vse depozite, ki so jih pri Istrski centralni hranilnici nazajli posamezni kmečki zavodi, nadalje pa tudi njihove deleže, ki so jih prispeli pri njenemu kapitalu. Ta kapital je znašal 3.000.000 lir in so ga prispevali: 50% istrske kmečke posojilnice, 25% pulska mestna hranilnica, 25% pa Zvezni zavod beneških hranilnic.

Ta Zvezni zavod je v svrhu likvidacije istrske centralne hranilnice, kakor ugotavlja »Corriere Istriano«, izplačal 5 in pol milijona lir na račun posameznih depozitov in deležev. S prodajo ostalih aktiv centralne posojilnice je nameraval nadoknadi ti svoje dosedanje izgube. Glede na omejen izkupicek je bil celo pripravljen odpovedati se svojemu deležu, ki ga je prispeval k njenemu kapitalu.

Drobne novice

Opozorilo živinorejcem in trgovcem. Po odredbah ministrstva za kmetijstvo in gozdarstvo se bo v bodoče vsa kvasna živila, ki ni namenjena neposredno v javne klavnice, a pride vendarle v promet bodisi po železnici ali kako drugače, podvržla strogim veterinarskim pregledom. Pregledovali jo bodo na postajah, kamor bo namenjena. Železniška uprava in druga transportna podjetja, ki bodo prevažala živino (bike, vole, krave, teleta, koze, prašiče in svinje), ne bodo smela izpročiti živine interesentom, preden ne bo pregledana po veterinarjih. In se nato bo ostala živina najmanj po 10 dni pod veterinarsko kontrolo.

Tržaška in reška blagovna borza ukinjena. »Uradni list« je objavil dekret, po katerem se retroaktivno s 1. julijem t. l. ukinejo blagovne borze v 10 gospodarskih centrih države, med drugimi tudi v Trstu in na Relki.

Suša v Istri. Poročal smo že o strašni suši, ki je napravila zlasti v jugozapadni Istri neprecenljivo škodo in v veliki meri prizadela tudi ostali del pokrajine razen njenih severozapadnih krajev, kjer so pred kratkim napeljali tako zvan rižanski vodovod. Za oskrbo Istre z vodo je bil ustanovljen poseben vodovodni konzorcij, ki je zgradil omenjeni vodovod in ki gradi tudi znani bužetski vodovod za centralno Istro. Ta je pričel pred kratkim z dvema moto-

Svoboda, Mars-Ilirija, Korotan-Reka. V termin: Hermes-Ilirija, Svoboda-Primorje, Mladika-Korotan, Reka-Mars. VI. termin: Reka-Hermes, Ilirija-Svoboda, Primorje-Mladika, Korotan-Mars. VII. termin: Hermes-Mars, Svoboda-Reka, Mladika-Ilirija, Primorje-Korotan.

Za junijsko prvenstvo veljajo naslednje propozicije: Igrati smejo samo verificirani igralci letnikov 1917-1921. Igra se po dvojnem sistemu na točke. Na sodnikovo zahtevo ali na zahtevo službojčega odbornika mora kapetan moštva legitimirati igralce s seznamimi izkaznicami. V igrah se uporablja žoga št. 4. Igre trajajo po dvakrat 30 minut. Igrata se po dve tekmi na enem igrišču, ki ga določi p. o. Utržek vse sezone se zbere v blagajni LNP in se koncem sezone razdeli prebitem ali primanjkljaj med udeležene klube na enake dele. Klub, ki med tekmovalni odstopi, zgubi pravico do prebitka, eventualni primanjkljaj pa mora sorazmerno kriti.

Poziva se O. O. Maribor, da takoj izreba pare in določi termine klubov za odigranje junijskega prvenstva med klubi Železničar, Rapid, Maribor in Svobodo v smislu gornjih propozicij. Tajnik II.

Službeno iz LNP. Drevi po seji poslovnega odbora ob 20. seji upravnega odbora v poslovnem tajstvu. — Predsednik.

Z. S. K. Hermes (uprava igrišča). Dances ob 20. važna seja odbora upr. igrišča pri Kočarju. Vsi sigurno.

S. K. Grafika. Zadnji treningi bodo vsako sredo od 16. dalje; prinesite opremo sigurno!

V prvotnih računih o izkupičku aktiv pulske centralne hranilnice pa so se menda uračunali, ker kažejo novi proračuni, da se bo likvidacija istrskega zavoda zaključila z večjo izgubo, kakor znaša onih 750.000 lir, ki predstavljajo delež beneškega zavoda in kateremu se je ta velikušno odpovedal. Zato se je moral odločiti za nove likvidacijske operacije, ki naj bi obenem pripomogle k asanaciji istrskega zadružnega gospodarstva v novem smislu. Asanacija naj bi se izvršila po naslednjem programu: 1.) ureditev lokalnih kmečkih zadrug in njihova koncentracija v skupni pokrajinski zadružni centrali pod upravo pokrajinskih fašističnih faktorjev in s podporo vlade; 2.) ureditev vinskih zadrug in njihove zveze; 3.) konsolidacija zadružnih finančnih bremen; 4.) eliminacija terjatev državnega erarja napram poreški zadružni zvezi in centralni hranilnici, ki ji je oskrbel potrebne kredite zavod »Banca Nazionale del Lavoro« v svrhu likvidacije hrvatskih zadrug in 5.) reorganizacija in koncentracija kmečkih hranilnic in posojilnic.

Na prizadevanje pulškega prefekta Ci-moromija se je interesiralo za ta načrt tudi korporacijsko ministrstvo, ki je zagotovilo za nadaljno likvidacijo nekdanjih zadrug v Istri vso potrebno moralno podporo, izrodni državni prispevek in zahtevano črtanje erarskih terjatev.

rizikarima cisternama oskrbovati z vodo nekatere najbolj prizadete kraje, kakor Zminj, Sanvinčenat, Kamfanar, Vodnjari, Pazin, Tinja in Višnjan ter njihove okoliške vasi, vendar si je s 1.800 hl vode na teden trenutno opomoglo le nekaj 20 krajev. Drugod so morali ljudje še nadalje z vozovi po 8 ur daleč, da so prišli do vode. Žetev je uničena, le vinogradi si bodo morda še nekoliko opomogli, ker je v poslednjih dneh padlo nekaj dežja.

V Pulji bodo morali na odredbo občinske uprave vsi hišni lastniki, ki imajo v mestu hleve za živino, podreti te stavbe do 3. septembra t. l. Hleve bo treba svestiti iz mesta na periferijo. Več takih hlevov sredi mesta doslej še niso niti izpraznili niti podrti. Sele te dni je mestna uprava sama predstavila občinske hleve iz centra mesta na neko svoje oddaljenjše zemljišče.

V Gorici so v nedeljo v parku malega semenišča položili temeljni kamen za umetno votlino, ki bo zgrajena po vzoru votline v Lurdu. Cerkvene posvetitve, ki jo je izvršil nadškof Margotti, se je udeležilo mnogo ljudi.

Istrski komisariat za notranjo kolonizacijo namerava v kratkem odpustiti novo večjo skupino delavcev v Eritrejo. Preko pulske fašistične zveze je razglasil, da zbira prijave, da pa sprejema le ljudi, ki imajo dobra navadna spričevala, so zdravi, stari po 20 do 45 let in ki so izučeni delavci.

Kulturni pregled

Slovanski institut v Pragi

Slovanski institut v Pragi je pravkar izdal svojo »Ročenko« (Letopis) za triletnje 1932-34. Nad 450 strani obsejajoča knjiga vsebuje poleg drugega gradivo do podrobnosti izdelano kroniko obsejnega delovanja instituta v treh letih, ki so tri leta razjedajoče in ogrožajoče gospodarske krize. V času, ko je pod vplivom neugodnega splošnega položaja vedno več ravnodušnosti in dvomov in čedalje manj vzgona za ustvarjajoče delo, daje Slovanski institut pod vodstvom prof. dr. Murka in njegovih ožjih sodelavcev vzor dela in razmaha na področju, kjer se nenehno gremadijo nove ovire.

Slovanski institut je predvsem središče znanstvenega proučevanja vsega, kar se tiče Slovanov in zlasti njih skupnosti. Organiziran je v dveh oddelkih, kulturnem in gospodarskem, ki združujeta odlične teoretike in praktike ne le iz slovanskih dežel, marveč tudi iz ostale Evrope. v kolikor so v znanstveni meri prispevali k proučevanju Slovanov. V območju instituta deluje več komisij, ki jih tvorijo redni člani, na pr. komisije za organizacijo slovanskih studij, za ustalitev transkripcije slovanskih pisav, za proučevanje življenja in dela F. M. Dostojevskega in dr. V narodno gospodarskem oddelku obstoje posebne komisije za južne in

vzhodne Slovane, za poljedelska, industrijska, finančna in prometna vprašanja.

Slovanski institut ima značaj in funkcijo akademije, vendar je njegovo delovanje širše in bližje stvarnemu življenju in konkretnim razmeram. Cisto znanstveno delo izvršujejo njegove komisije, ki na svojih sejah razpravljajo o zbranem strokovnem gradivu. Institut prireja tudi strokovne diskusijske sestanke. Dalje izdaja znanstvene publikacije, ki izhajajo v posebnih serijah (Knjižnica S. i. Dela S. i. Pripomoki S. i. Viri za zgodovino Slovanov, vzajemnih stikov. Predavanje S. i. Knjižnica zbora za raziskavanje Slovanov in Podkarpatske Rusije, Byzantinoslavica i. dr.) Od leta 1933. so med drugim izšli tri letni spisi: Heidenreichova studija o ruskih osnovah srbskega realizma, Taborskega spis o poljskem slikarju Arturju Grottgerju, L. Wiskowatega poljska studija o odmevih poljske zgodovine v jugoslovnske epiki, E. Ljakega komentarna izdaja staroruske pesmi »Slovo o polku Igorovcu«, A. V. Florovskega razprava »Čehi in vzhodni Slovanov«. V. Zauška spis o odmevih poljske vstaje l. 1863. na Češkem in drugi del obsežne in izčrpne studije Marjana Szykowskega »Poljska udeležba v češkem narodnem preporodu«. V. zbirk »Viric je

izšla knjiga spominov slikarja in glasbenika Ludvika Kube »Pota za slovansko pesmi« (1885 do 1929), čijih drugi del je pravkar v tisku. Omeniti je treba še Nikolaja Okuneva »Monumenta artis serbicae« (doslej štirje snopiči) in pet letnikov zbornika za proučevanje bizantsko - slovanskih stikov »Byzantinoslavica«, ki izhaja v redakciji Mi-loša Weingarta in s podporo 1. gl. prosvetnega ministrstva. (To posebej omenjamo, že zaradi tega, ker je značilno, da zbornik izhaja v Pragi, namesto v Beogradu, kjer bi bilo naravno središče proučevanja bizantsko-slovanskih stikov).

Obsežno je ekstenzivno delovanje Slovanskega instituta, ki obsega pri pripravi predavanj in sodelovanju pri raznih prireditvah slovanskega značaja, v dajanju pobude za razne akcije, v organiziranju in tehnične mu pripravljanju slovanskih studij itd. Na tem mestu smo že omenili po »Ročenki« smetno dejstvo, da v Pragi ne mine dan brez javnega predavanja o slovanskih zadevah. Ta neprekosljiva, vprav edinstvena delavnost Prage v smislu slovanske ideje je v nemali meri zaslug Slovanskega instituta, ki je ob podpori češkoslovanske države postal ognjišče in živo središče slovanske vzajemnostnega prizadevanja. V nobenem slovanskem mestu ne delujejo tako obsežno in živahno za slovanski program, in kolikor kje delujejo, nikjer ni delo tako smotno, tako resno in tolikanj organizirano. Zato je Praga po vsej pravici zavzela položaj matice slovanska — dejstvo, ki je statično ugotovljeno in ki ga lahko dokaže sam obstoj Slovanskega instituta. Toda slo-

vanski program v tem smislu ni nikakšno sanjarije o meglehni smotrnosti neizvedljivega vseslovanstva, kakor o njem govore politični fantasi, marveč pomeni znanstveno-metodično prizadevanje, da se doženejo temeljni slovanske skupnosti in da se med slovanskimi narodi izgradijo trdni in kulturno plodoviti stiki. V tem si je treba ogledati prilogo »Ročenke«, kjer imaš poročila o delovanju znanstvenih institutov in družb, ki so v ožji zvezi s S. i. (Slovanske knjižnice zunanjeje ministrstva, Slovanskega arhiva itd.), dalje pregled ustroja in delovanja številnih češkoslovanskih korporacij za studij slovanstva in za slovansko vzajemnost. Tako šele dobimo pravo sliko slovanske aktivnosti v Pragi; kdor bi hotel označiti le njene poglavitne poteze, ne bi smel imeti na razpolago samo časniških kolon.

Poleg tega izdajateljskega, znanstvenega, organizatoričnega in predavateljskega delovanja podpira Slovanski institut znanstveno in publicistično delovanje tudi s podeljevanjem stipendij za osebno proučevanje posameznih slovanskih pojavov in problemov, za študijske ekskurzije in pod. Umljivo je, da ga tu — prav kakor pri publikacijski dejavnosti — najbolj uresničujeta neugodne finančne razmere. Izmed poročil posameznih stipendistov je treba omeniti referate prof. dr. Wollmana, ki se je l. 1932. in 1933. mudil v Jugoslavijo in proučeval razne naše dialekte (kajkavsko, čakavsko, koroško narčja i. t. d.)

V »Ročenki« je kajpak obilno zastop. tudi »jugoslavica«: v naslovih številnih predavanj in v raznih poročilih. Med nekrologi

je J. Čadik posvetil nekoliko toplih strani pokojnemu arheologu donu Buliču. Seznan inozemskih članov je narasel za več novih jugoslovanskih imen. Iz Ljubljane: B. Boriko v kulturnem oddelku. Univ. prof. dr. A. Bilimović in univ. prof. dr. Stanko Lapajne v narodno - gospodarskem oddelku.

Z nemajhnim zanimanjem bo sleherni priista slovanske vzajemnostne misli listal po letopisu prškega Slovanskega instituta, ki kaže vzlic vsem nevesetnim pojavom v krogu slovanstva in kljub vsej krizi naše neleni slovanskega vzajemnostnega dela. Tisti gotove dobe obilo pozitivnih postavk v blpa, ki so kdaj imeli prijetno priliko, obiskati Slovanski institut v njegovih reprezentativnih prostorih — v eni najlepših aristokratskih palač na Mali strani — se bodo ob »Ročenki« spominjali prijanznega sprejemalep ur v čitalnici, ki je obilno preskrbljena z revijami slovanskih narodov, ter gostov z vseh strani Evrope, ki prihajajo in Institut z istimi slavističnimi interesi (v najširšem pomenu besede). In Slovenec se poleg tega še s posebnim veseljem spominja, da je predsednik te »slovanske akademije« naš ugledni rojak, univ. prof. dr. M. Murko, eden izmed poslednjih slavistov tistega širokega in lahko bi rekli klasičnega tipa

W. E. Hintz:

Lepa žena, kdo si?

Marion je gledala za njim in majala z glavo. —
Jeremyju Jeromu se je mudilo. Htel je po širokih stopnicah nízdo, tako da je preskakoval kar po dve namah, in se čez nekaj trenutkov ustavil pred vratarjevo ložo.
»Nujen razgovor s hotelom 'Carlot' v Monte Carlu!« je razburjen zaklical.
Vratar je ravnodušno pokimal. »Prosim, gospod, tamle je telefonska celica! Čez pet minut boste imeli zvezo!«
Preden je utegnil končati, je Jeremy že stal pri celici, odprl vrata in stopil k telefonu.
Teh pet minut, ki so zdaj sledile, je spadalo med najbolj burne v njegovem življenju. Skrit v somračni celici, je plašno oprezal v vežo, ki ob tem času ni bila več Bog si ga vedi kako polna ljudi.
Če bi Marion zdajle porabila priliko in pobežnila — preteto težko bi jo bilo zadržati —
Ko je vendar že pozvonilo, se je glasno oddahnil in prijel za slušalo.

»Tukaj hotel 'Carlot', Monte Carlo!« je rekel moški glas. »Tukaj Jeremy Jerome!« — Ali bi lahko govoril z gospodom Van Huysenom? —
»Potrpajte, prosim, takoj vas spojim!«
A potrpeti je bilo treba precej časa. Jeremy je nestržno prestopal z noge na nogo. Še vedno je gledal po veži. Če bi zdajle prišla Marion —
»Prijavna pisarna hotela Carlot!« Vendar že! — »Tukaj Jeremy Jerome! Rad bi govoril z gospodom Van Huysenom! Stvar je zelo nujna!«
»Gospoda Van Huysena zdaj ne morete dobiti!« se je začul iz aparata brezstrasten glas.
Jeremyju Jeromu je za trenutek sapa zastala. »Ne morem ga dobiti? Če vam povem, da moram govoriti z njim!«
»Na žalost — gospod Van Huysen je ta mah na policijskem komisarstvu — kjer ga zaslišujejo!«
Tistemu, ki je govoril, je zdajci segel v besedo drug, nejevoljen glas: »Ali ne veste, da je prepovedano dajati podat-

ke o gostih —?« To je bil gotovo poslovja hotela »Carlot!«
Jeremy Jerome, ki je takoj nato obel slušalo in stopil v vežo, je bil videti nenavadno zamišljen.
»Na policijskem komisarstvu, kjer ga zaslišujejo? — Gospod Van Huysen? — Čudno! — Od sihe čudno! —«
17. poglavje.
A nič manj zamišljen od njega ni bila Marion, ki je ob tistem času sedela na postelji in sezuvala nogavice.
Jeremy Jerome ji je bil nevaren — toliko je zdaj že razumela. Vsekako ji ni za šalo grozil z Van Huysenom! Ala — če bi uresničil to grožnjo — Senca ji je izpreletela obraz. Ako Van Huysen zve, kje je, tedaj je vse izgubljeno — vse, tudi Corsignacova zvita igra, v kateri je morala proti svoji volji sprejeti glavno vlogo.
Corsignacova igra — Misli so se ji nehoti oklenile drugega imena. Chester Lynne! — Zamišljeno je strmela predse, dokler ji ni rahel, vlažen blesk zastril oči. Chester Lynne — in Paul de Corsignac —
In zdajci so dobile njene črte odločen izraz. Prijela je za slušalo telefonskega aparata, ki je stal na nočni mizici zraven postelje.

Hotelska centrala se je oglašila.
»Zvežite me z apartmanom gospoda de Corsignaca.«
Čez nekaj časa je začula Corsignacov glas: »Da, prosim!«
»Tukaj Marion! Nujno moram govoriti z vami, gospod de Corsignac! Nujno!« je ponovila.
»Vsekako! Na voljo sem vam, milostiva! Samo povejte, kje se dobiva!« je ljubeznivo zatrdil glas z onega konca žice.
»Čez pet minut vas pričakujem v svoji sobi!«
»Kakor izvolite! Čez pet minut bom pri vas!« Marion je slišala, kako je obesil slušalo.
Vstala je in stopila pred visoko zrcalo, da bi vrgla obleko nase.
Da ni bila tolikanj zamišljena v druge reči, bi bila morebiti čula, kako so v sosednjem prostoru, v dnevni sobi njenega apartmana, oprezni koraki slišali po preprogi in kako so se takoj nato vrata odprla in spet zaprla.
Mož, ki se je nato pokazal na hodniku in se oddahnil, videč, da ni nikjer žive duše, ki bi ga bila mogla opaziti, je bil za čudo podoben baronu de Montepinu — če ni bil v resnici on sam.
Čez nekaj minut je Paul de Corsignac počasi prikorakal po hodniku. Nič na

njegovem smehljajočem se obrazu ni izdajalo misli, ki so mu rojile za čelom.
Vljudno je pozdravil gospoda v sportni obleki, ki je prav tisti mah prišel s stopnic in z vsemi znamenji radovednosti obstal nedaleč od vrat apartmana številka tri, na kateri je Corsignac takoj nato rahlo potrkal.
»Noter!« se je začel iz sobe Marionin glas. Jeremy Jerome se je spet oddahnil. Lepa pustolovka je bila po tem takem še tu! Sklenil je, da bo vso noč zvezo stražil, dokler mu jutro ne vrne prilike, da dobi zvezo z gospodom Van Huysenom.
Med tem je bil Corsignac izginil za vrati apartmana številka tri.
V tistem naslanjaču, kjer je malo prej sedel Jeremy Jerome, je zdaj slemela Marion in pričakuječe gledala prišlecu naproti.
»Sedite, gospod de Corsignac! — Imela bova daljši razgovor!«
»V vaši družbi mi ne bo nikoli predolg!« je smehljaje se odvrnil Corsignac, vzela enočinik iz ocesa in ga je slišati s svileni rutico.
Sele ko je bil ta posel v njegovo popolno zadovoljnost opravljen, je vzdignil glavo. »Dali ste me poklicati, lepa gospa! — Ali mi ne bi povedali, s čim vam morem ustreči?«

MALI OGLASI

Službo dobi

Vaška bouda 50 par; za dajanje naslova ali za štiro pa 5 Din. (1)

Pletilja

sprejme pletenine v kompij. Naslov v ogl. odd. Jutra. 18561-1

Stavbeni tehnik

mlajši, s prakso na stavbi, se išče za takojšen nastop pri stavbeniku na delu. Poudarje na navedbo šolanja in prakse na podružnici Jutra Trbovlje pod štiro »Praksa«. 18563-1

Kuhinjsko moč

18tem. Zaposlenje od 7. do 14. Tyrseva 34. goslinja. 18564-1

Frizerka

dobi stalno mesto 1. septembra. Prednost le dobra moč. Franc Klis, Prečna ulica 4. 18560-1

Brivski pomočnik

samo dober delavec, po možnosti odnuden, dobi takoj stalno mesto. Dragan Lisac, Hrastnik. 18565-1

Natakarice

mlajše, želne znanosti, popolnoma sposobne, zmožne tudi nemščine, s kavčijo, sprejem v stalno službo 1. septembra t. l. Šiško, sprevajala vpsolati na: Restavracija Merc, Sevnica ob Savi. 18563-1

Prodajalka

manufakture sprejemim. Nekaj knjigovodstva in stroješepja. Naslov v ogl. odd. Jutra. 18564-1

Sobarica

ki govori nemško in zna dobro pospravljati, servirati likav. sprejem na delu v gosposko hišo s 1. septembrom. Poudarje na »Soni«, nemšč. Slovarica Districa na podružnici Jutra Maribor. 18562-1

Absolventka

trgovske akademije, po možnosti z odlično vojaško službo sprejme banka. Podrobne poudarje na delu v gosposko hišo s 1. septembrom. Poudarje na »Soni«, nemšč. Slovarica Districa na podružnici Jutra Maribor. 18562-1

Zenska pisarniška moč

ki obvlada stroješepje, slovenščino, srbohrvaščino in nemščino ter stenografijo, more dobiti zaposlenje v Karlovcu lastnorodno spisanje poudarje v vseh treh jeziki, poudarje na Društvo industričev in veletrgovcev v Ljubljani Prosilke, ki obvladajo vsi deloma knjigovodstvo, imajo prednost. Zatejna plača da Din 1.00. 18564-1

G. Th. Rotman:

Življenje Jakca Takca

Mojster

za tovarno kavlinh primese, zmožen izdelovanja sladke kave in ostalih kavlinh primese, ki bi samostojno vodil manjšo tovarno, se sprejme. Prednost ima mlajši gospod z daljšo prakso v večjih obratih, ki lahko polosi primerno kavčijo. Poudarje na »Stalna služba« na ogl. odd. Jutra. 18564-1

Službe išče

Vaška bouda 50 par; za dajanje naslova ali za štiro pa 5 Din. (2)

Knjigovodja

samostojno, korespondent slovenščine in italijanskega jezika, verziran v lečni stroki, prvovrstna priporočila, išče službo. Poudarje na ogl. odd. Jutra pod »Ambicijozenc«. 18563-3

Boljša šivilja

za obleke in perilo gre na dom. Poudarje na ogl. odd. Jutra pod »Cena nizka«. 18569-3

Prodajalka

vajena kuhinje, gostilne, proš službo. Poudarje na ogl. odd. Jutra pod »Nastop takoj«. 18562-3

Potniki

Kdaj šče mesto potnika, plača za vsako boudo 50 par; za dajanje naslova ali za štiro pa 5 Din. — Kdaj sprejema potnika, plača za boudo 20 par; za dajanje naslova ali za štiro pa 5 Din. (5)

Potnika

z večjo kavčijo sprejemim proti stalni plači in proviziji. Poudarje na ogl. odd. Jutra. 18563-5

Zastopnik

tekstilne stroke za Primorje in Dalmacijo, dobro vpeljan, išče zastopstvo večjega podjetja. Poudarje na Publifitas, Zagreb. pod št. »4324«. 18581-5

Zastopnike (ce)

v vsaj državi sprejme domače podjetje za prodajo na obroke: možkih. ženskih in otroških gosovih obelov in zimskih plaščev porila in čevljev, štofov in ostalega manufakturnega blaga. Mesečna plača, inkasno procento in provizija. Pisati z znakmo za odgovore na ogl. odd. pod »Odečna«. 18483-5

Zastopnika

za Maribor in okolice sprejme zavarovalnica. Poudarje na ogl. odd. Jutra pod »Agilen 2002«. 18564-5

Zastopnike

za mesto Ljubljana in Maribor, dobro uvedene v speeiri, trgovinah, mlajše moči, išče tovarno hranili. Poudarje na »Agilen« na ogl. odd. Jutra. 18563-5

Zasluzek

Samoprodaja mlečnih izdelkov proti plačilu v naprej prevzamem. Poudarje na ogl. odd. Jutra pod »Mlečni izdelki«. 18564-3

Daicenci (ke)

Učence

močan, zdrav, poštenih staršev, ne pod 15 let star, se takoj sprejme v večletno govini speeiriške in kolonijalne robe na gorenjskem. Poudarje na ogl. odd. Jutra pod »Speeiriška«. 18564-4

Prodaj

Bouda 1 Din, davek 2 Din, za štiro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Za šolarje

dobra in cenena oblačila si nabavite najbolje pri Preskerju, Sv. Petra c. 14. 18561-6

Trboveljski premog

bukova drva karbopake in oglje, nudi Bartol Anton Tyrseva c. 46, telefon 35-10. 215-6

Otroške vozičke

najnovejše modele, dobite takoj odprodaje po zelo nizkih cenah. M. Tomšič, Sv. Petra cesta 52. 17321-6

Avla, moto

Vaška bouda 1 Din; za dajanje naslova ali za štiro pa 5 Din. (10)

Limuzina

čestodekna, izvrstno ohranjena, ekonomična, napredaj, Vprašati Zirovnik, Tavčarjeva 6. 18564-10

Fiat 503

športni, 2-sedežni, 2 zasilna sedelca, uporaben za potnika, prodaj Zirovnik, Tavčarjeva 6. 18565-10

Kolesa

Bouda 1 Din, davek 2 Din, za štiro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Damska lin

moška kolesa Prispela je partija tovarniških novih nemških koles, katere prodamo po izredno nizkih cenah. Nova trgovina koles, Tyrseva (Dunajska) 36. 18563-11

Oblacila

Dekliške haljice za šolo, iz kloba, v najnovejših fazonah, vse velikosti od 7 let do 45 naprej nudi F. I. Gorčič, Ljubljana, Sv. Petra cesta 39. 18562-13

Kupim

Bouda 1 Din, davek 2 Din, za štiro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Parni kotel ali lokomobilo

cca 20 m² ogrevalne površine, kupim. Poudarje na »Parni kotel« na Interreklam d. d., Zagreb, Masarykova 38. 18564-7

Worthington

sesalčko za manjši kotel kupim. Poudarje na »313/A« na Interreklam d. d., Zagreb, Masarykova 38. 18565-7

Stanovanje

Dvosob. stanovanje oddam za oktober blizu Ti. volja boljši stalni stranki brez manjših otrok. Poudarje na ogl. odd. Jutra pod »Točnemu plačniku«. 18560-31

Dvosob. stanovanje

parketirano, suhoz zračno, s pritlikanimi, oddam. Naslov v vseh poslovilnicah Jutra. 18561-21

Dvosob. stanovanje

s predobno, kuhinjo, kopalnico, balkon, del vrta, vodovod, elektrika, oddam v novi stavbi za takoj ali pozneje. Stojlice 165, blizu pisarne »Produkta«. 18561-31

Dijakne sobe

Bouda 1 Din, davek 2 Din, za štiro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Dijakinjo

prve realne gimnazije v Celju želim oddati v popolno oskrbo profesorski ali učiteljski družini. Želi se strogo nadzorstvo, po možnosti klavir in mogoče potrebna instrukcija v hiši. Naslov v podružnici Jutra v Celju. 18562-32

Za hčerko in 2 sina

srednjošolske, V. III. I. razred, iščem pri fini rodbini v centru prvovrstno stanovanje z vso oskrbo. Kopalnica, klavir, vit, strogo nadzorstvo, konverzacija in pomoč pri učenju. Poudarje na Ing. I. Hamrlje, Trbovlje. 18566-32

Miajšo diakinjo

sprejemim k četrtišolski vso oskrbo v bližini Taborn. Naslov v vseh poslovilnicah Jutra. 18561-32

Prvovrstna oskrba

za diakinje ali diake v dobri hiši, Nemka in francoska konverzacija glasovir, Kosak, Vrazova 2/II. Maribor. 18564-32

Dve diakinji

ali diaka in diakinje sprejemim v popolno oskrbo v bližini gimnazije na Poljanski cesti. Oskrba dobra, nadzorstvo strogo. Naslov v ogl. odd. Jutra. 18566-32

Dijaka

nizjošolske sprejemim k sinu sešmošolscu v celo dobro oskrbo in strogo nadzorstvo. Pomoč pri učenju. Naslov v ogl. odd. Jutra. 18561-32

Sobo odda

Bouda 1 Din, davek 2 Din, za štiro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Sobo

lepo, zračno, prazno, event. opremljeno, oddam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 18561-33

Opremljeno sobo

oddam boljsemu gospodu oz. sprejemim dva boljša dijaka na stanovanje in hrano. Naslov v vseh poslovilnicah Jutra. 18560-33

Zivati

Pes lep nemški bokser takoj naprodaj. Naslov v vseh poslovilnicah Jutra. 18564-37

Kapital

Bouda 1 Din, davek 2 Din, za štiro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Če imate dolg

pri denarnem zavodu lahko plačate s knjižico.

Rudolf Zore,

Ljubljana, Gledališka ulica 12. Telefon 38-10. 18561-36

Knjižico

Celjske posojilnice za Din 30.000 in kupim. Poudarje na ogl. odd. Jutra pod »Takoj denar«. 18567-36

Vložne knjižice

Mestne hranilnice v Ljubljani in Kmetijske posojilnice za Ljubljansko okolico v Ljubljani kupim proti takojšnjemu plačilu. Poudarje na ogl. odd. Jutra pod št. »36«. 18561-36

Hranilno knjižico

Ljubljanske kreditne banke 20—50.000 Din kupim. Poudarje na ogl. odd. Jutra pod »Takoj plačam«. 18560-36

Lokali

Bouda 1 Din, davek 2 Din, za štiro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Brivski lokal

na zelo prometnem velikem industrijskem kraju oddam v najem. Naslov v ogl. odd. Jutra. 18562-47

Gostilno

prodam, s kegljiščem, 7 orolov zemljišča, 2 sadonosnika, gosposkarsko poslopje s inventarjem. Poudarje na »Ugodna cena« na podružnici Jutra Maribor. 18563-49

Posest

Vaška bouda 1 Din; za dajanje naslova ali za štiro pa 5 Din. (20)

Cirka 16.000 m².

zemljišča ugodno naprodaj v Sp. Siski v bližini nove cerkve. Električna, vodovod in zemljanih material na mestu. V poštev pridejo tudi bralnice knjižice dobro stojih ljubljanskih zvezdov. Tozadevna pojasnila daje Miško Mirko, brust. stekla in ogledal, Ljubljana VII. Medvedova 38. telef. 35-76. 18574-30

Hišo

večstanovanjsko ali vilo v Ljubljani kupim od 250—300.000 Din. Naslov v ogl. odd. Jutra. 18567-50

Majhno hišico

ali vilo kupim na Gorenjskem v okolici Radovljice. Naslov v ogl. odd. Jutra. 18566-50

Hišo

enodružniška, s večjim urejenim vrtom in stavbštem za vilo ali trgovsko hišo, naprodaj ob Dunajski cesti. Informacije pri Zirovnik, Tavčarjeva 6. 18563-50

V obstoječo kemično industrijo

bi hotel vložiti večji kapital

in aktivno v njej sodelovati kot kemik. Prosim obširne ponudbe poslati na Interreklam d. d., Zagreb, Masarykova 23, pod »Diplomiran kemičar K-3284«. 7215

Pridelki

Bouda 1 Din, davek 2 Din, za štiro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Kislo zelje

novi, prvovrstni, po brezkonkurentnih cenah, vaško množino dobavlja Homan, Sv. Petra c. 31. Tel-fon 35-39. 236-33

Seno sladko

in pol sladko samo vagonške množice kupuje Rudolf Dergan, Laško. 18524-33

Stroj

Bouda 1 Din, davek 2 Din, za štiro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 12 Din.

Parno lokomobilo

marke R. Wolf 35/40 HP prodajemo radi povečanja pogona. Lokomobila se more videti v pogonu. Cena povojliva. Djuiré 1 Stankovič, parna pilana, Dobrljica. 18564-39

Obri

Bouda 1 Din, davek 2 Din, za štiro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Entel-azur-plise

izvrši ekspresno Matak & Mikeš, Ljubljana — poleg hutea, širukelj. 30-30

Dražbe

Bouda 1 Din, davek 2 Din, za štiro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.